

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 237. sz. 1943. október 20 szerda

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

MEGKEZDŐDÖTT A MOSZKVAI KONFERENCIA

Churchill az angolszászok katonai terveinek vázlatát juttatta el Moszkvába — A második arcvonal kérdése, vagy határmegvonás a napirenden? — A balti államok ragaszkodnak függetlenségükhöz, hivatkoznak az Atlantic Chartára a szovjettel szemben is — Smuts tábornok szerint 1944-ben kerül sor az Európa elleni döntő rohamra

A Dnyeper középső szakaszánál új német tartalékok vonulnak fel az elleneséges tömegtámadás és betörés elhárítására — Bombatámadás bolgár városok ellen — Párisban merényletet kíséreltek meg De Brinon nagykövet ellen

Megkezdődött a hónapok óta beharangozott moszkvai értekezlet, melyen tudvalevően Anglia, az Északamerikai Egyesült Államok és a Szovjetunió külügyminisztere vesz részt.

Ezen angol és Hull amerikai külügyminiszter hétfőn repülőgépen megérkeztek Moszkvába. Kíséretükben csupán egy-egy magasrangú katonai személyiség van, míg a polgári kísérők száma nagyobb. Ez a körülmény azt mutatja, hogy mégis politikai kérdésekre helyezi a súlyt Anglia és az USA a tárgyalásokon, melyről még azt lehet megjegyezni, hogy az első konferencia, melyen a három hatalom külügyminisztere részt vesz.

A hármast értekezlet első hivatalos ülése Moszkvában kedden délután volt — amint az angol hírszolgálat jelenti. Ezen és Hull már hétfőn este találkozott Molotovval.

Stockholmon át érkezett jelentés szerint az Eden kíséretében Moszkvába érkezett Hastings Ismay tábornok, Churchill katonai tanácsadója a miniszterelnöknek személyesen írt levelét juttatja el a szovjetországi politika vezetőihez. A levél magában foglalja a szövetségesek katonai terveinek vázlatát. Londoni körökben ezzel kapcsolatosan azt mondják, hogy a második arcvonal kérdése Moszkvában most minden valószínűség szerint a legkomolyabb formában szóba kerül. Az angol sajtó ezt a kilátást minden lelkesedés nélkül jegyzi meg.

AMIRŐL NEM HAJLANDÓ A SZOVJET TÁRGYALNI

A háromhatalmi értekezlettel kapcsolatos amerikai közlés után bizonyos idő óta tisztában vannak azzal, miszerint a Szovjet-Unió a balti államokat, Nyugat-Ukrajnát, Fehér-Oroszország részeit, Besszarabiát és Bukovin egy részét a Szovjet-Unióhoz tartozónak tekinti és erről nem is akar vitába bocsátkozni — jelenti a Német Távirati Iroda Genfen át Newyorkból.

WASHINGTONBAN

rámutatnak arra a tényre, hogy olyan értekezletnek, amelyen nem tábornokok, hanem diplo-

maták vesznek részt, túlnyomórészt politikai természetűnek kell lennie. Washingtonban nem kísérik meg, hogy kisebbítések azokat a hallatlan nehézségeket, amelyeket a szövetséges diplomataknak le kell küzdeniök. Mind London, mind Washington tisztában van azonban azzal, hogy a szövetségesek most talán a háború politikai szakaszába lépnek. A kérdések egész sorát a háború utáni felfüggeszthetik. Ezzel szemben más kérdéseket, mint amilyen például a Balkán jövője, még a háború vége előtt meg kell oldani. Szövetséges körökben ismételtent utaltak arra a tényre, hogy a Balkánon nagyobb katonai akció feltételezi a szövetségesek és Oroszország megegyezését a Balkán-államok jövődi helyzetének és politikai státusának kérdésében. A szövetséges diplomatakat behatárolva dolgoznak különösen a jugoszláv probléma megoldásán és a balkáni katonai terveknél az oroszokéval való párhuzamba hozásával.

A BALTI ÁLLAMOK ÉS FINNORSZÁG

Newyorki tudósítás szerint az amerikai közvélemény még mindig nem tud megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy a balti államoknak el kell tűnniök. Még kevésbé tudnak megbarátkozni azzal, hogy Lengyelország a háború után kedvezőtlenebb feltételek közé jutna, mint amilyeneket Németországtól kaphatott volna 1939-ben.

A moszkvai értekezlettel kapcsolatosan ismeretessé vált Londonban, hogy a három balti állam: Észtország, Lettország és Litvánia volt követi Eden elutasítása előtt emlékiratot juttattak el a brit külügyi hivatalba. Hasonlóképpen Washingtonban is emlékiratot nyújtottak át az amerikai külügyi államtitkárságnak. A Londonban átadott emlékirat az Atlantic Chartára való hivatkozással hangoztatja, hogy a három ország függetlenségét akar, ami egyformán vonatkozik mind a német, mind az orosz uralomra.

Eppen ez képez nehézséget most a moszkvai konferencián, hogy a balti államok és Lengyelország éppen az angolszászok által meghozott atlanti

egyezmény alapján sürgetik függetlenségük és önállóságuk megőrzését, ami viszont a szovjet terveibe ütközik.

Finnsország a moszkvai értekezlettel kapcsolatosan továbbra is várakozó magatartást tanúsít. A finn sajtó részletesen és széptés nélkül közli a moszkvai és washingtoni értesüléseket, amelyek szerint a szovjet kormány valószínűleg nem lesz hajlandó tárgyalni Oroszország nyugati határaitól. Tanner pénzügyminiszter kopenhágai nyilatkozata, amely szerint az általános békekötés előtt aligha van kilátás finn különbékére, a helsinki lapok egyelőre kommentár nélkül közlik. A békekötés nyilvános megvitatása váratlantul véget ért.

A moszkvai értekezlet eredményére vonatkozólag a vélemények eltérőek. A szociáldemokraták sajtóközleménye azt hiszi, hogy sok mindent, amit az értekezlet várható eredményéről írtak, a spekuláció és az ideg-háború számházára kell írni: nem látják azonban tisztán, vajjon „Pravda” ismert cikke szintén a hírek eme kategóriájába sorozható-e? A lap azt hiszi, hogy nem lehet eleve az értekezlet balsikeréről beszélni. A háború még nem ért véget — írja a lap — és így Németország elleneségei nemcsak katonai együttműködésre kényszerülnek, hanem legalább is részben politikai együttműködésre is.

Borúlátóbb a jobboldali sajtó hangja, amely számol azzal, hogy Oroszország kikényszeríti a második arcvonal megteremtését, hogy azután Londont és Washingtonot a nyugati határkérdésben befejezett tények elé állíthassa.

SMUTS BESZÉDE

Hivatalos washingtoni körökben nagy érdeklődést keltett Smuts tábornagnak az a kijelentése, hogy a szövetségesek terveket dolgoztak ki a második arcvonal 1944-ben való mielőbbi felállítására. Illetékes washingtoni helyen kijelentik, hogy Eden és Hull meggyőzők az oroszokat arról, hogy 1944 első negyedében felállítják a második arcvonalat. Ezzel — mondják — eltűnik a moszkvai értekezletre kifizűtt nagy prob-

lémák körüli megegyezés legnagyobb akadálya. Washingtoni katonai körök nagy figyelemmel tanulmányozzák a beszéd szövegét.

KÖZVETLEN

az értekezlet előtt még nagyobb arányokat öltött a konferencia lehetőségeinek taglalása a külföldi sajtóban.

A londoni „Times” hétfői számában sugalmazott vezércikkét közöl. A cikkben, amely londoni politikai körökben a legnagyobb feltűnést keltette, ezeket írja:

Most fog megkezdődni a moszkvai hármast értekezlet, amely bizonyára a legfontosabb diplomáciai esemény a háború folyamán. Minden ilyen értekezlet első célja szükségképpen az — s erre a felhivatalos orosz sajtó nem mulasztotta el rámutatni —, hogy minden eszközzel gyorsítsák az egyesült nemzetek föllendítésének bukását és tökéletessé tegyék a győzelmet. Még ha a külügyminiszteri értekezlet döntései inkább politikai, mint stratégiai területen mozognak, a főcél mégis a háború meggyorsítása lesz. A politikai hadvezetést különösen abban a szakaszban, amelyet a háború most ért, nem szabad elhanyagolni s ezt ellenségszám sem hanyagolja el.

Közvetlen fontosságú politikai ügy, melyre nézve meg kell egyezni, a három hatalom magatartásának összeegyeztetése a széthúzó és részben versengő ellenállásokkal szemben oly területeken, amelyek már katonai műveletek szinterei, avagy a legközelebbi jövőben azzá válhatnak. Olaszországban a legfőbb politikai döntéseket a három hatalom közösen hozta meg és közösen hirdette is ki.

Jugoszláviában mind a három hatalom megad a partizánoknak minden lehető segítséget, de ezideig még mindig bizonyos nézeteltérések vannak abban a tekintetben, hogy Mihajlovics tábornok és csapatai milyen potenciális értékkel bírnak a szövetségesek ügye szempontjából. Ezt a problémát és a hasonlókat, amelyek a Balkán országokban keletkezhetnek, meg kell oldani, hogy megtisztítsák a létkört, hogy egységessé és

hatásosabbá tegyék az ellenállást.

Lengyelországban is, úgy látszik, különféle illegális ellenállási szervezetek vannak, amelyek összeköttetésben állnak a külfölddel. Ha az orosz hadsereg lengyel területre ér, súlyos félreértésekre kerülhet sor, ha központi lengyel szervek utasításokat vagy irányvonalakat adnak az illegális szervezeteknek, függetlenül az orosz főparancsnokságtól, vagy anélkül, hogy azt értesítene. Elengedhetetlenül szükséges a legszorosabb együttműködés a szervek között és a sok közül ez az egyik ok, amiért most már legfőbb ideje annak, hogy a londoni lengyel kormány kapcsolatait Moszkvával normálissá tegyék. Ennek a kérdésnek világos formában a moszkvai értekezlet napirendjén kell állnia — hangoztatja a vezető angol lap.

TÖRÖK VÉLEMÉNY A BALKÁN KÉRDÉSÉRŐL

A török közvéleményben — mint ankarai jelentés fejtegeti — fokozódik az érdeklődés a moszkvai háromhatalmi értekezlet iránt. Török politikai körök az értekezlet tekintetében mérsékelt derűlátást tanúsítanak. Nagyrészt rámutatnak arra, hogy az angolszászok és az oroszok között a hadviselés és a béke alakulásának kérdésében jelentős nézeteltérések vannak.

Másrészt utalnak arra, hogy egy ilyen értekezlet éppen úgy, mint a szövetségesek együttműködése Oroszországgal a földközítengeri bizottságban, jel arra a lehetőségre, hogy valamennyi ellentétet át lehet bidalni. Török vélemény szerint esetleg bekövetkező fejlemények szempontjából feltétlenül szükséges valamennyi európai nép érdekében, beleértve Törökországot is, hogy a szövetségesek nyíltan megbeszéljék a kérdéseket.

Valószínű — vélik Ankarában —, hogy a moszkvai konfe-

TÖKES FOTO
FÉNYKÉPEZŐGÉPET VÁSÁROL

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

rencia megvitatta a háború utáni határok kérdését. Ezzel szemben arra számítanak, hogy egyezés jön létre a balkáni katonai hadműveletek kérdésében, ami azért is szükséges, mert az esetleges balkáni hadműveletek folyamán a szövetséges csapatok találkozhatnak. Törökországban különben üdvözölnek egy a Balkán politikai problémái tekintetében teendő alapvető nyilatkozatot.

A JAPÁN-OROSZ VISZONY

mindaddig változatlan maradt. Kérdés, hogy ez így marad a jövőben is. Londonban — mint a svéd sajtó jelenti — az az általános vélemény, hogy a japán-orosz viszony kérdését szóba fogják hozni a moszkvai értekezleten. A nyugati hatalmaknak az a szándékuk, hogy erőteljesebbé tegyék a Japán elleni hadviselést. Az oroszok nem tettek eleget az amerikaiak kívánságának, hogy repülő-támaszpontokat kapjanak Kelet-Szibériában. Londonban azt hiszik, hogy a japán-szovjet közötti viszony lesz az értekezlet legkényesebb pontja. A nyugati

Német hadijelentés

A szovjet áttörést kísérel meg Dnyepropetrovsk fölött

A német véderő főparancsnoka közli: Az Azovi tengertől északra az ellenséges támadások az előző napokhoz képest vesztettek hevesességükből és mindenütt megújultak, miközben a szovjet nagy veszteségeket szenvedett.

A Dnyeper középső folyása mentén az ellenség Dnyepropetrovsk és Kremenjusz között igen nagy erővel összehasonló nagy erőszaktekéseket tesz, hogy áttörje elhárító arcvonalunkat. Az egyik szakaszon a befúrt szovjet erőkkel súlyos harcok folytak.

KIEVTŐL ÉSZAKRA FELFOGTA A TÖMEGROHAMOT

Kievtől északra többnapos kemény harcra fel fogtuk az ellenség erői támadásait. Páncélosaink és páncélgránátosaink ellentámadással megtörték a szovjet szivós ellenállását és elvagtak egy ellenséges harci csoportot hátsó összeköttetésétől.

A középső arcvonalszakaszon, Csernigovtól északnyugatra, Gómelettől délre és Szmolenszktől északnyugatra mindenütt véresen visszavertük a támadó szovjet csapatokat.

Velikije Lukitól délre csapa-

A helyzet Dnyepropetrovsknál és Kievnél

Berlin, okt. 19. Az Interinf jelenti a keleti arcvonalról: Mialatt a bolsevisták erős gépesített és páncélos erők összpontosítása Dnyepropetrovsktól északnyugatra arra vezetett, hogy a német állásokat egy kb. 20 km-rel hátrább fekvő fellegő állásra kellett visszavonni, a

Ellenséges repülőgépek bombáztak néhány bolgár várost

Gépfegyvereikkel tüzeltek a lakosságra

Szofia, október 19. (NST.) A bolgár véderő főparancsnoksága a keddre virradó éjszaka a következő hivatalos közleményt adta ki: Október 18-án ellenséges repülőgépek haladtak át bolgár terület fölött és bombákat dobtak néhány városra.

Brit légitámadás Hannover ellen

A légvédelem 22 ellenséges gépet lelőtt

Berlin, október 19. Mint a Német Távirati Iroda értesül, október 18-án ak este órák-

hatalmak meg fogják kísérelni, hogy olyan megoldást hozzanak létre ebben a kérdésben, amely a háborút meggyorsíthatja.

A KELETI FRONTON

a már három nap óta tartó eszések sem tudtak enyhülni hozni. Berlini jelentés szerint a kremenicsugi súlyponton változlan erővel tart az orosz nyomás. Míg az Azovi-tengertől északra a szovjet támadók lendülete hanyatlott és minden vállalkozása kudarcba fulladt, a Dnyeper középső szakaszánál, Dnyepropetrovsk és Kremenicsug között igen nagy erők összehasonló sikerült az ellenségnek mély betörést elérnie. Az összefüggő arevonali helyreállítására a német védelem új tartalékokat vonultatott fel, úgyhogy a csata továbbra is nagy hevességgel tombol. Kremenicsugtól északra néhány kilométerre előretört ellenséget a német csapatok sikeresen tartóztatták. A haretér többi részén a szovjet támadások nem értek el sikert. Velikije Lukitól délre a németek visszafoglalták előző nap elvesztett állásukat.

AZ OLASZ ARCVONALON

csak helyi harci cselekmények voltak. Az angol és amerikai csapatok tevékenységének elnyúlását jelenti Berlin. A németek ennek a szünetnek felhasználásával Campobassonál egy fontos helyen fekvő faluból újból kiszorították az ellenséget.

LÉGIHÁBORÚ

Brit légierek a keddre virradó éjszaka benyomultak Észak- és Nyugat-Németországra. Míg egyes ellenséges gépek néhány helysére vetettek bombát, a brit bombázók zöme Hannovert támadta. A városnegyedben újból jelentős károk támadtak. A polgári lakosság veszteségeit szenvedett. Légvédelmi erőink az eddigi, még nem teljes jelentések szerint 15 ellenséges bombázót lőttek le, míg öt repülőgépet a megszállt nyugati területek fölött semmisítettek meg.

Az október 19-re virradó éjszaka német repülőgépek célpontokat bombáztak London környékén. (MTI)

bolsevisták áttörési kísérletét Kievtől keletre megújítottuk.

A keleti arcvonal összes többi szakaszain a bolsevisták be- és áttörési kísérleteit megújítottuk, több esetben a német vonalak lényeges megjavítását értük el. (MTI)

Ugyanakkor gépfegyvereikből is tüzeltek. Skoplje külvárosában több polgári személy életét vesztette vagy megsebesült.

Szofia, október 19. 12 óra 20 perctől 13 óra 37 percig légi riadó volt. Ellenséges gépek nem szálltak el a város felett.

Bukaresti magyar követ állomáshelyén

Bukarestben 19. október 19. Mint a Német Távirati Iroda értesül, október 18-án ak este órák-

ban nagy tömegben brit repülőgépek nyomultak be Németország nyugati része fölé és

Hannover városára újból nagyszámú repesz- és gyújtóbombát dobtak le. A német légvédelmi erők az eddigi megállapítások szerint 22 ellenséges gépet lőttek le. (MTI)

Amsterdam, október 19. Mint

Eden és Hull fogadtatása Moszkvában

Moszkva, október 19. (Bud. Tud.): Hétfőn este a Kreml hivatalos kommunikáció adott ki, amely többek között a következőket mondja:

Október 18-án Cordell Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere és Antony Eden Nagybritannia külügyminisztere Moszkvába érkezett, Cordell Hull kíséretében volt Avarill Harriman, az Egyesült Államok új moszkvai nagykövete, Charles Bohlen, a külügyminisztérium jogügyi tanácsadója, Mac Mermot, a külügyminisztérium politikai tanácsadója és John Dean vezérőrnagy. Eden külügyminisztert William Strong, a Foreign Office tagja és Ismay tábornok kísérte. A repülőterén Molotov külügyi népbiztos, Dekanoszof és Litvinov népbiztosok, Stepanov, a külkereskedelmi népbiztos állandó helyettese, Gollkov vezérőrnagy, Moszkva katonai parancsnoka üdvözölte. Több más népbiztosság is képviseltette magát a fogadtatáson. A repülőterén jelen volt továbbá Nagybritannia nagykövete, az Egyesült Államok ügyvivője, valamint Kanada s Nagybritannia képviselői a nagykövet-

Smuts tábornok beszéde Londonban

Lisszabon, okt. 19. Smuts tábornagy, délafrikai miniszterelnök kedden beszédet mondott Londonban. Smuts szerint Európa központi erője ellen 1944-ben kerül sor a döntő rohamra, amelyben az amerikai csapatok döntő szerepet fognak játszani. A jövő évben minden erővel ki kell kényszeríteni a győzelmet. A szövetségesek először Európával akarnak végezni, aztán kerül a sor Japánra. A háború után olyan nemzetközi szervezést kell létesíteni, amely határozott biztonságot nyújt a jövőre nézve.

Ezután kifejezte Smuts azt a reményét, hogy ezen a téren még szorosabban fogják a gyűrűt az európai erők köre és megteszik az előkészületeket a nagy rohamra, amelyet valamennyi fegyvernemmel jövőre hajtanak végre. Az Egyesült Államok kétségtelenül vezető szerepet játszanak majd embertartólkukkal az Európa elleni rohamban. Ennek megfelelően

lesz az a fontos szerepe is, amelyet a békében az új világ felépítésében fog játszani.

Az első feladat lesz a háború után — hangsúlyozta Smuts, — hogy Európát a háborús romok közül kiszabadítsuk, élelemről, lakásról és a népesség gondozásáról kell intézkedni. Törödni kell a lélektani követelményekkel is, hogy Európa ne süllyedjen a barbárságba és anachiába. Nem fogjuk elkövetni ismét azt a siralmas tévedést, amelyben az előző háború fegyverszünetének megkötésekor estek, amikor engedték meg jobban elromlani a helyzetet az ellenséges országokban.

Előbb van a legnehezebb kérdés a támadás kérdésének a megoldása. Fajunknak meg kell nyerni ezt az utolsó csatát, vagy meg kell halni. Békés emberi együttélés alapján akarjuk a jövő világra meggyőzően meggyőzően biztonszágot felépíteni. (MTI)

A német állam- és pártvezetők gyűlése

Berlin, október 19. A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnokság vezetője gyűlést hívott egybe, amelyen az állam- és pártvezetők irányító személyiségei világnézeti

és belpolitikai előadásokat tartottak.

A gyűlést résztvevőit a Führer is fogadta s a politikai, valamint a katonai helyéről beszélt nekik. (MTI.)

Elkerültek az olasz testvérharcot

Zürich, október 19. Rómából jelenti a „Neue Zürcher Zeitung”: Római sajtóköri körben továbbra is élénken kommentálják Grazziani tábornagy Hitlerrel tett látogatását. Egyes je-

lentések szerint ez alkalommal elhatározták, hogy a fasiszta csapatokat más arcvonalon vezetik be, hogy az olaszok egymás közötti harcát elkerüljék.

De Brinon nagykövet elmondta az ellene elkövetett merénylet történetét

Páris, október 19. (NTI): De Brinon nagykövet kedden délután fogadta a francia és külföldi sajtó képviselőit, akikkel közölte, hogy vasárnapra virradó éjszaka merénylet kíséreltek meg ellene. Éjszaka két óra felé nyaralójában heves robbanásokra ébredt fel, felgyújtotta a villanyt és kiüpett a tornácra, akkorra azonban újabb erős robbanás következett. A szobában sok minden összerongálódott és a falakon is kár esett, a nagykövet azonban csak egészen könnyen sebesült meg a szőlőárokban. — Ezzel szemben magántitkárnője komoly mell-sebsérülést szenvedett.

De Brinon nagykövet közlése

Az új bukaresti magyar követ állomáshelyén

Bukarest, október 19. (MTI.) Október 19-én délután Bukarestbe érkezett a magyar külügyminisztérium protokollal Andor, az új bukaresti magyar

követ. A pályaudvaron a román kormány nevében a román külügyminisztérium protokollal Andor, az új bukaresti magyar

brit hírszolgálati iroda jelenti, a brit légügyi minisztérium elismeri, hogy a brit légi haderő keddre virradó éjszaka Németország ellen intézett támadásai során 17 bombázót vesztett. (MTI.)

Angol-német hadifogolycsere

Stockholmból jelenti: Göteborg svéd kikötőben megkezdődött 4340 angol és amerikai, valamint 8035 német sebesült, illetve beteg hadifogoly kicserélése. A csere a genfi Vöröskereszt ellenőrzése mellett történt.

Amsterdam, okt. 19. (NTI) A londoni rádió kedden délelőtt jelentette, hogy a svéd területre érkezett volt angol hadifogolyok nagygyűlése. Mindnyájan vidámak és megelégedettek — mondotta a rádió. — A hadifoglyok elmesélték, hogy a németországi foglyaltáborokban többnyire műkedvelő előadásokon szórakoztak és orosz, valamint észak-afrikai nyelveket tanultak. — (MTI)

A görög heizet

Kairó, okt. 19. Azzal kapcsolatban, hogy a görög emigráns kormány tagjai felajánlották lemondásukat Cuderos miniszterelnöknek, megjegyzik, hogy ez tiltakozásként történt a Badoglio-kormány elismerése s Olaszországnak a hadviselő társatlom közbe való felvételé ellen. Cuderos miniszterelnök a miniszterek lemondását nem fogadta el. Hir szerint Cuderos biztosítékot fog kéri arra, hogy Olaszországot kötelezzék a Görögországnak okozott károk megtérítésére.

Zürich, okt. 19. A megszállt Görögország politikai táborai között a feszültség egyre jobban kifejeződött, sőt Görögország közepi részén nyílt harcokra is sor került a két ellentétes tábor között.

Üzenetek a frontról

Nagy Gábor tizedes az F. 598 tábortól üzeni Hajdúböszörményben lakó szüleinek, feleségének és családjának, hogy jól van, egészséges. Kéri, hogy ne aggódjanak érte. Sok levelet vár. Szerető csókjait küldi.

Kiss Imre a K. 539 tábortól üzeni Hajdúböszörményben lakó szüleinek, testvéreinek s nagymamájának, hogy semmi baja sincs, egészséges. Szerető csókjait s az ismerősöknek üdvözlését küldi.

Fóris János szakaszvezető a H. 813 tábortól postaszámról küldi szerető csókjait feleségének és kislányának. Értesíti őket, hogy egészséges, semmi baja sincs. — Sok levelet vár.

Mészáros József bajtárs sok szeretettel közölte feleségét és szüleit, Kéri, ne aggódjanak érte, mert egészséges. Csókolja őket.

Szakáll Gábor sok szeretettel közölte menyasszonyát, hozzátartozóit és ismerőseit. Sok levelet vár az otthoniaktól. Csókot és üdvözlését küldi.

Nagy József bajtárs Debrecenben lakó hozzátartozóinak üzeni, hogy hála Istennek egészséges, nincs semmi baja. Kéri gyakran küldjenek levelet.

Bodnár Antal honvéd a H. 813 tábortól postaszámról üzeni Hajdúböszörményben lakó szüleinek, testvéreinek és rokonainak, hogy semmi baja sincs, egészséges. — Szerető csókjait küldi.

Boros Ferenc honvéd a K. 560 tábortól postaszámról üzeni bátyjának és családjának, hogy jól van, egészséges. Szerető csókjait küldi.

Parti József örvető a K. 560 tábortól postaszámról üzeni feleségének, kislánának, szüleinek és testvéreinek, hogy hála Istennek egészséges, semmi baja sincs. Kéri szeretettel gyakran küldjenek levelet, mert nagyon várja azokat. Sok csókot, az ismerősöknek üdvözlését küldi.

Horváth Sándor honvéd az F. 380 tábortól postaszámról üzeni Debrecenben lakó édesanyjának menyasszonyának és hozzátartozóinak, hogy egészséges, semmi baja sincs. Nagyon várja az otthoni leveleket.

Antal Lajos hadnagy az F. 608 tábortól postaszámról üzeni feleségének és szüleinek, hogy teljesen egészséges, semmi baja sincs. — Szerető csókjait, üdvözlését küldi.

Szűcs Gábor tizedes a H. 813 tábortól postaszámról üzeni szüleinek, feleségének és kislányának, hogy semmi baja sincs, egészséges. Szerető csókjait küldi.

Majthényi Kiss Sándor rendőrfőkapitányhelyettes gyászja

Hítvese súlyos szenvedés után elhunyt.

Mélységes gyász érte majthényi Kiss Sándor m. kir. rendőrfőkapitányhelyettes, a debreceni rendőrkapitányság vezetőjét, a debreceni felügyeleti körzet szemlélszóját, hitvese: majthényi Kiss Sándorné szül. von Hähnel Mária életének 56-ik, boldog házasságának 34-ik évében hittel, alázattal, a nagy lelkek erejével viselt hosszas és súlyos szenvedés után kedden hajnalban elhunyt. A megboldogult Nagyasszony temetése Nyíregyházán az északi temetőben lesz október 21-én, csütörtökön délután 14 óra 30 perckor az ág. evangélikus egyház gyászszertartása után. A temetésen a debreceni rendőrkapitányság tisztikara, deklétikus-tütele és rendőrlégyensege, valamint a felügyeleti körzet rendőrtisztikara küldöttségileg vesz részt.

A megboldogult leki nemességével, áldott szívével, nagy intelligenciájával típusa volt a melegsívű igaz magyar aszonyoknak. Halála Debrecen város őr társadalmában mély részvétet váltott ki és pótolhatatlan veszteséget jelent családjának, mélyen sújtott férjének, majthényi Kiss Sándor rendőrfőkapitányhelyettesnek, gyermekeinek: majthényi Kiss Sándor és dr. majthényi Kiss Tibornak, unokáinak: Zsuzsika és Sándornak, a Hähnel, majthényi Kiss, Rebay, Budaházy és Fábry családoknak. Egész élete jótettek sorozata volt, sok szegényen segített, sok könnyet száritott fel. Társadalmi munkásságának jelentős része Nyíregyházára esett, ahol az ottani Ev. Nőegylet elnö-

ként emlékeztet, felejtethetetlen karitatív munkát végzett. A kiegyensúlyozott harmonikus lelkű, finom gondolkodású, akiknek szavaiból, tetteiből nagy jószág és intelligencia csillogott, mindenki szerette. Debrecenben mint az Ev. Fillegyelet társelnöke fejtett ki áldásos működést.

Súlyos betegségét is nagy önrallommal viselte. Hat héttel ezelőtt vált állapotja súlyosabbra, egyideig otthonában ápolták, majd a belgyógyászati klinikára szállították, ahol az orvosok mindent elkövettek meggyógyítására. Rövid idővel ezelőtt az orvosi konzilium műtetet javasolt, azonban már ez sem segített és a nagyasszony tegnap hajnalban elhunyt. Halála előtt is szüntelenül családja foglalkoztatta, akiknek egész életét odaadta. Mikor a műtet után magához tért, első szava az volt: — Kérem, mondják meg a fiaimnak és férjemnek, mellettük leszek életük minden percében...

Finom ösztönével megérezte, hogy már nincs mentés, az orvosok minden fáradozása hiábavaló és a betegágyánál látogatást tevő lelkipásztorok többször mondták:

— Nagyon szerettem volna még a kis unokáimmal maradni... látni őket...

Halála mindenkit megdöbbentett, egy nemes lélekkel, főságos szívével szegényebbek lettünk. A mélységesen sújtott majthényi Kiss Sándor rendőrfőkapitányhelyettesnek és családjának gyászában pedig résztvevő szívvé osztozik Debrecen társadalmá-

jos Imrén, Seress Margit, Sallay Vilma, Kovács Józsefné, Bíró Sándorné, özv. Molnár Józsefné, Heléna diakonisszatcstvér és a csoportvezető: Leiter Péterné.

Megemlékeztek a gyűlés tagjai a két elhunyt kedves munkatársáról: dr. Horváth Ferencné Sörös Máriaőr és a Körösladányban meghalt Wardos Károlynéről, kegyelettel.

A szövetség egyik tagja indítványozza, hogy a Nőszövetség vegye tervébe azt is, hogy a temetéseknél koszorú helyett a koszorúmegváltást vezessék be. A napokban csupán egy hét alatt kétezer pengőt költöttek Debrecenben koszorúra. Nem volna job az az összeget a szegénykérdés megoldására fordítani? A gyűlés helyesléssel vette tudomásul hogy az indítvány mennyire megvalósulni való!

Giday Endréné ügyvezető elnök kimutatása szerint legutóbb a következő adományok folytak be a nőszövetség pénztárába: dr.

HKG-né 15 F. Soós Ferencné 1.— Aszalós Imréné 1.— Leiter Péterné 2.— Harsányi Imréné 2.— özv. Zolnay Sándorné 1.— özv. Nagy Gyuláné 2.— Molnár Józsefné 1.— Nagy Lajosné 1.— Wild Ernőné 1.— Giday Endréné 1.— Puskás Sándorné 2.— Seress Józsefné 1.— Bernádt Györgyné 1.— özv. Molnár Józsefné 1.— N. N. 50 fillér, özv. Ujváry Józsefné 1.— Természetben özv. Ujváry Józsefné, Harsányi Imréné, Seress Józsefné, Leiter Péterné, Zolnay Sándorné, Szabó Imréné, Puskás Sándorné, Aszalós Imréné, Bernádt Györgyné, Soós Ferencné, Giday Endréné, Szabó Istvánné, Wild Ernőné.

Az alakuló gyűlés imádsággal és énekléssel végződött. A szerdán este 5 órakor a Rakovszky utcai iskolában tartandó bibliaórák és a hetenkint más-más családnál tartandó összejövetelek lesznek alkalmasak a csoportokba való jelentkezésre és egyéb megbeszélésekre.

Papiroshulladékgyűjtő-nap október 24-én

Az ország nagy városaihoz hasonlóan Debrecenben vasárnap lesz papiroshulladékgyűjtő-nap. A gyűjtőnap megrendezésében résztvesz a város leventefiújsága, kik házról házra járva váltják be az átadásra összegyűjtött papiroshulladékot a miniszteri rendeletben előírt leg-

magasabb egységáron. A rendezőség ezúton is kéri a város hazafias közönségét, hogy a háztartásokban, irodákban, üzletekben gyűjtsék vasárnapig össze az átadásra szánt papiroshulladékot és segítsék elő a gyűjtőnap sikerét.

Hangos dárídózás miatt 30 napi elzárásra és 3000 pengő pénzbüntetésre ítélték Pelsőczy Irén filmszínésznőt

Pelsőczy Irén, az ismert budapesti filmszínésznő, tegnap rendőri kihágási bíróság elé került csendháborítás miatt. Az ellene beérkezett feljelentések szerint Pelsőczy Irén lakásán nap mint nap hangos dárídók voltak, amelyek sokszor a reggeli órákig is elhúzódtak. A házban lakók a hangos zajtól nem tudtak aludni. Többször figyelmeztették Pelsőczy Irént, de ő minden esetben visszautasította őket és ezért fordultak a rendőrséghez.

Pelsőczy Irén vallomásaiban elmondta, hogy legfeljebb fél 1-ig tartottak ezek a mulatságok, zaj nem volt, csak baráti körben feketéztek. Azt is elmondta, hogy az az eset, amely a feljelentést kiváltotta, szeptember 13-án történt, amikor bulgáriai utca előtt baráti búcsúztattak. Ez alkalommal a szomszédok atkoptogtak, alpisztyegtek és doromboltak, sőt a házban lakó hirlapíró két virágserepet vágott át az erkélyen. A színésznő kijelentette, hogy nem voltak lakásán gyakorlatok ezek az összejövetelek és a haborus keretek között zajlottak le.

Varga Ilus vivóbajnoknő súlyosan terhelő vallomást tett a művésznő ellen. Vallomása közben kijelentette, hogy olyan dolgokat szeretne elmondani, amelyek nem tartoznak a nyilvánosság elé. Ezután zárt tárgyalás valott. A zárt tárgyalás tíz percig tartott.

Utána Takács Antal, Goll Bea férje tett vallomást. Elmondta, hogy Pelsőczy felhívta telefonon, hogy jöjjen hozzá vacsora után egy jó feketére. Csendesen beszélgetett a társaság, a rádió pedig halkán szólt, amikor valaki az erkélyről virágserepeket kezdett dobálni. Olyan lármát rendezett, mintha légitámadás lenne. Ő ezen annyira mebotránkozott, hogy otthagya a társaságot.

Ezután a házban lakó hirlapíró tett vallomást. Elmondta, hogy hetek óta családijával képtelen aludni a hangos dárídózástól. Egy alkalommal annyira kibírhatalanná vált a zajongás, hogy miután többször kérte a terhelte, hogy hagyják abba a zajongást és ez nem történt meg, annyira feldühödött, hogy valóban virágserepeket dobált át az erkélyen.

Szabados Béla detektív, Varga Ilus férje tette meg aztán vallomását. A zaj szerinte is kibírhatalatlan volt, egy alkalommal pedig, amikor átszólt Pelsőczy Irénhez, hogy legyenek csendben, ezt a választ kapta: »Te buaris hekus, majd meamula-

tom én neked, hogy kiszűrlek ebből a házból, ha kell, a főkapitányig is elmegyek!« Miután a

Az angolkór legnagyobb megakadályozói az ibolyántúli sugarak

Az állati takarmányt vitamindússá teszik az ibolyántúli fény besugárzásával

A nap sugározásának vizsgálata közben jöttek rá a tudósok az úgynevezett „ibolyántúli sugarak” létezésére. A nap sugározásának ez az új alkatre-szerűl úgy győződtek meg, hogy a nap színekét fényképezőlemezre ejtették, amelyen megjelölték az ibolya határát. Legnagyobb meglepetésükre a fényképezőlemez előhívása után az ibolyán túl eső részen is megfeketedett, sőt a feketedés erősebb volt, mint a sárga vagy a vörös szín helyén. Ha a nap színekét az emberi testre ejtették, az élettani hatás ugyan-csak az ibolyán túl jelentkezett feljűnően. Így tehát kétségtelenül megállapították, hogy a nap sugározásban olyan alkotórészek is vannak, amelyek a színeképből az ibolyán túl levő területre esnek, láthatatlanok, de jelentősége élettani és vegyi hatásuk van.

Az ibolyántúli sugarak jelenlétéről a laikus is könnyen meggyőződhetik. Elég ha fürdés közben sütikerezzük az égező nyári napon. Azt tapasztaljuk, hogy bőrhű hamarosan megvörösödik, majd később megbarnul. A színes ruháink megfakulnak a tartós napfényen, ezért védik a kereskedők kárikataikat a vakító sugarak ellen.

Az ibolyántúli sugarakra érvényesek mind azok a fizikai törvények, amelyek a fényre vonatkoznak: tehát az egyenes vonlú terjedés, a visszaverődés törés törvénye, stb. Érdekes azonban, hogy a közönséges üveg nem nagyon bocsátja keresztül az ibolyántúli sugarakat ellenben jól keresztül engedi a kvarc, a fluorit. Eppen ezért a sugarak tanulmányozásához kvarchaszabókat és kvarc lencséseket használnak.

Az ibolyántúli fény földi forrásai a kvarchiganylámpa a legismertebb. A kvarcnak a sugárzásához semmi köze nincs,

2-szer naponta
reggelés-különösen este lefekvés előtt
Chlorodont
fogpaszta
Magyar készítmény.

mulatozás ezután is napirenden volt, feljelentést tettek.

Vitéz Setét Alfonz ugyancsak terhelő vallomást tett, majd az a rendőr, akit a kérdéses esetben Szabadosék kértek segítségül az őrszobáról, azt vallotta, hogy az utcába befordulva, már 50 lépéstről lehetett hallani a dárídózás zaját.

A rendőri büntetőbírósa: Pelsőczy Irént bűnösnek mondta ki, mert a zárórarendeletet lakásán kijátszotta és csendháborítást követelt el, amivel a házban lakók nyugalmát zavarta. Ezért 30 napi elzárásra és 3000 pengő pénzbüntetésre ítélte, ami meg nem fizetés esetén újabb 10 napi elzárásra változtatható. Pelsőczy Irén az ítélet ellen fellebbezést jelentett be.

hanem az ibolyántúli sugárzást a kvarcsóban világító magasabb hőmérsékletű higanygőz bocsátja ki. A cső azért van kvarcból, mert az jól átengedi az ibolyántúli sugárzást és nem olvad meg olyan könnyen, mint az üveg.

Az ibolyántúli sugárzás egyik legfontosabb élettani hatása a csontképződés előmozdítása és egyúttal az angolkór megakadályozása az emberiri szervezetben. Az angolkór megakadályozására a D vitamín szükséges, mely a szervezetben az ergosterin nevű alapanyagból képződik az ibolyántúli sugárzás hatására. Az általalulást csakis az elnyelt sugárzás okozhatja. A napnak földünkre jutó sugárzása tartalmazza ezeket a sugarakat, de még nagyobb mértékben előállíthatók mesterséges sugárzó forrásokkal, pl. higanylámpával tehát érthető a kisgyermekek kvarcsolásának előnye.

Minhogy a D vitamin az állatok fejlődésében is fontos szerepet játszik, újabb takarmányokat is, így kukoricadarát, árpát, napraforgót, stb. besugározniak ibolyántúli fényvel.

Az ibolyántúli sugaraknak egyszerű baktériumölő hatásuk is van: a tifusz, kolera és más bacillusok nagyobb sugár-adag hatására elpusztulnak. Ezt a jelenséget gyakorlatilag is felhasználják ivóvíz és a tej fertőtlenítésére.

A jegesmedvéknél tulajdonképpen csak a nőtény medve alszik igazi téli álmot, miután párja segítségével erre a célra alkalmas kényelmes pincészerű helyiséget ásott magának. A férj után asszonya hálószobájának bejáratát tökéletesen elbarikádozza, aztán folytatja útját a kemény tében és csak tavasszal keresi fel ismét asszonyát, aki már legtöbbször új csemetékkel várja az ifjú apát.

Megalakult az Árpád-téri Nőszövetség

Most tartotta alakuló gyűlését az Árpád-téri Nőszövetség, a gyűlékezett nőnek rendkívül érdeklődése mellett.

A vezető lelkipásztor dr. Hegyaljai Kiss Géza előadta, hogy az árpád-téri egyházrész tanácsa kimondta az egyházrész kebelében tíz év óta áldásos munkát kifejtett Árpád-téri Kálmán János Nőegylet átalakítását Árpád-téri Gyülekezeti Nőszövetséggé. Az Egyetemes Konvent ugyanis elrendelte, hogy mindenütt meg kell szervezni a Gyülekezeti Nőszövetséget, ahol eddig Nőegylet volt, ott azt át lehet alakítani Nőszövetséggé. A gyülekezeti nőszövetség mellett ott van az Egyházmegyei Nőszövetség, az Egyházkerületi Nőszövetség és az Egyetemes Konventi Nőszövetség. A gyülekezeti nőszövetségnek a lelkipásztor védelme, tanácsolása s a presbiterium ellenőrzése alatt kell állania.

A lelkipásztor előadta a továbbiakban, hogy a szervezés nem helyi jellegű, hanem országos. Egyékes női táborba akarja gyűjteni az Egyetemes Konvent a női munkáinak összes munkásait. Először elvi tájékozódást adott a lelkipásztor a munka új tervének lényegéről és módjáról. Kiemelte, hogy a református nőszövetségi munka egyetlen alapelve a Biblia. A család gondozása a gyermek nevelése, a nő minden munkája bizonyítgatás legyen a Krisztusról. Munkáját a Nőszövetség egyházvédelmi, nevelési, szociális, gazdasági, erkölcsi téren végezheti. Velejében ez mind ugyanaz: legyen a krisztusi szeretetből a szegénynek ruha, cipő, kenyér, a betegnek gyógyulás, a harctérre vitt családjának honvéd gondoskodás. Megéreztetése annak, hogy az egy. hozzátartozik az egyházhoz és a nemzeti társadalomhoz. A Nőszövetség négy egymás feletti fokának kiépítésénél az árpád-téri egyházrész nőire a Gyülekezeti Nőszövetség kiépítése vár.

Elnök felvette a kérdést: Akarja-e a közgyűlés, hogy a gyülekezeti nőszövetség megalakuljon? Ennek az lehet a formája, hogy a meglevő munkáikat egységbe fogjuk össze és ha kell újabbakkal bővítjük a református asszonyok és leányok itteni munkaközössége.

A gyűlés tagjai egyhangú felkiáltással határozták el, hogy az Árpád-téri Gyülekezeti Nőszövetséget megalakítják.

A gyűlés kimondta, hogy meg-

hagyja a nőegyleti eddigi tisztikart. Emellett csoportvezetőket választ. Egyelőre öt csoportot alakít, mindeniket külön vezetővel. Hatodik csoport lesz a lány munkája. A Nőszövetség fenntartotta magának azt a jogot, hogy szükség szerint újabb csoportokat is alakítson a gyülekezeti és nemzeti lélek erősítésének elérésére. Egyelőre öt csoportot állít munkába: I. Egyházvédő csoport. II. Vasárnapi iskolai csoport. III. Családlátogató csoport. A Bajtársi Szolgálat és az ONCSA Országos Nemzeti Családvédelmi Alap keretében. IV. Kézimunkacsoport. V. Kultúr-csoport. V. Csoportba jöhet a leánykört munka, a leánycserkész és leánylevele munka.

Ezután került sor a választásokra. Az alakuló gyűlés egyhangú lelkesedéssel választotta meg először a tisztikart, aztán a csoportok vezetőit.

Elnök: dr. Hegyaljai Kiss Géza. Ügyvezető elnök: Giday Endréné. Alelnökök: Bernádt Györgyné, Wild Ernőné. Pénztáros: Soós Ferencné. Titkárok: özv. Pethő Jánosné, Csató Mária. Jegyző: özv. Molnár Józsefné. Ellenőrök: Szabó Istvánné, Csató Mária. Szeretők: Seres Józsefné. I. Egyházvédő csoport vezetője: özv. Pető Jánosné. II. Vasárnapi iskolai csoport vezetője: Pásztor Ilona. III. Családlátogató csoport vezetője: Leiter Péterné. IV. Kézimunkacsoport vezetője: Arv Gyuláné. V. Kultúr-csoport vezetője: Gayné Ety. Választmányi tagok maradnak az eddigi tagok.

Arta a kérdésre, hogy legyen-e tagdíj, vagy maradjon az eddigi rend: az önkéntes adakozás, lelki pástör jelenti, hogy az Egyetemes Konvent egyenes rendelkezése, hogy ne legyen tagdíj. Ezzel szabadtér nyílik az önkéntes adakozásra. Szeretendőségűek, s kultúresték, családi összejövetelek, templomi ünnepek jelentik a jövedelmi forrásokot.

A toborzás munkája nyomban az alakuló gyűlés megindult. A vezetőket kiadta a jelszót: Csatlakozni! Mindenki abba a csoportba lépjen be, melyben legjobban szeretne dolgozni. Ha önkéntes vállalkozás nem vezet eredményre, akkor a vezetőség fogja a tagokat az egyes csoportokba beosztani. Így a látogató csoportjába jelentkeztek a következők: dr. Hegyaljai Kiss Géza, Giday Endréné, Bernádt Györgyné, Wild Ernőné, dr. Kubinyi Béláné, Soós Ferencné. Asza-

SZÍNHÁZI MŰSOR:
Szerda este: Cigányszerelem. Rendes helyárák.
Csütörtökön este: Tábornokné. Tisztviselő-est. Mérsékelt helyárák.
Péntek este: Sybill. A bérlet.

A debreceni gyermekek megostromolták a színházat

Háromszáz jelentkező gyermekszínesnek, bevált 6 gyerek. A Csokonai Színház környéke agyancsak benépesedett kedden délután, amikor Ragályi Elemér és Ragályi Elemérné színházi titkárok, akik éveken át voltak nagy sikerrel szereplő gyermekársulat igazgatói, megtartották a gyermekszínes-sorozást a Csokonai Színházban a jövő hónap közepétől rendszeresen tartandó gyermekelőadások számára. A kis „művészjelöltek” valóságilag megostromolták a színházat: — nemcsak a titkári iroda és előcsarnok telt meg, hanem még az iroda ablakának rácsán is furtokban csüngtek az apró tehetségek. Mintegy háromszáz jelentkező volt, akikkel Ragályi Elemér titkár és felesége próbaszavazást és éneklést végeztek. A legtöbben a Talpra magyar-t és az Ej tyúkanyó-t szavalták, ennivaló gyermekes bájjal. Mikor éneklésre került sor pedig, a legdivatosabb slágereket zúgták, harsogták fide gyermek hangon. Majdnem mindegyik tudta az „En már csak mátló kezdve rólad álmodom” és a „Holdvilágos nyári éjen” dalokat. Egy apró, alig öt éves gyermek selypítve mondta: — En téjem szépen mindent tudot... Aztán az ujjain számolva sorolta: — Tudot éneket, táncot, szavajni... Hamarosan kiderült, hogy mindent tud, de semmihez sincs tehetsége. Háromszáz jelentkezőből összesen hatan váltak be, az arány 5:1 volt a leányok javára. Angyal Ilonka, Ungváry Dudas, Udvarhelyi Margitka, Gecsey Gabriella, Balogh Suha Babyka és Éliási Imre kerültek be a gyermekszínesek sorába.

A színház igazgatósága ezután is elfogadta a jelentkezőket délelőtt 10-12 óra között a titkári irodában. Kéri azonban, hogy a gyermekek szülőik kíséretében jelenjenek meg, csak ezeknek a jelentkezését fogadják el és olyan gyermekek jelentkezzenek, akiknek szülői a szerepléshez szükséges ruhát elő tudják állítani.

FILM

A VIGSZÍNHÁZ nagy sikerrel mutatta be Vaszari János darabjának német filmváltozatát **Az erénycsászár**. A darab egyike a legmulattatóbb filmbohózatoknak Füzereplői: a közönség kedvence Heinz Rühmann és Lil Adina. A kísérőműsorban levő UFA és Magyar Világhíradó friss, érdekes.

Új könyvek

Kossuth Lajos: **MAGYARORSZÁGÉRT**. A Nemzeti Könyvtár nagy kulturális jelentőségű sorozatában jelent meg Kossuth emigrációs írásainak egyrésze, mely tulajdonképpen szöveget Európához, rendkívül időszerű és minden sorában ott él és lüktet a magyar öncéluság, függetlenség gondolata. A könyv ára 60 fillér.

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Tel. 25-45. Igazgató: Unger István
Előadások d. u. tel. 4, este 7-kor

Szerdán bérletszűnetben
Cigányszerelem
Lehár gyönyörű muzsikájának romantikus nagyoperettje!

Hajdanában-danában...

Igy hal meg a magyar színész

A millennium utáni boldog fennéjszefi világban nagy volt az idegen, főleg olasz művészek járása Budapesten. Jöttek elsősorban a tizedragú színtársulatok is hozzájuk vendégszereplésre, azonban legtöbbször nem a mi előkelő színházaink rivaldáján jutott hely a számukra, hanem az Aréna-úti arénában, néhai Feldtata műintézetében.

Akkoriban a politikai élet is élénk volt s a politikusok, újságírók és színészek között szorosabb volt a kapcsolat. Szóval a bohémek összetartottak. Délelőtt a parlamentben hadakoztak a követ urak, hogy aztán este kedélyes vacsora közben elkvaterkázának az állatkerti Wampeticusnál (ma Gundel Károly európai hírű vendéglője), vagy Budán a Politischer Greisernél, vagy esetleg a tavaszmezőutcai Morbitzernél, ahol még nyárutón, sőt kora szüreti időben is lehetett mindig kapni friss idei libát úrkasálatával, akárcsak koratavasszal. Sajnos, mindkét vendéglő régen megszűnt már. Az ilyen vacsorák nem egyszer komoly eseményszámba mentek, mert bizony azokon megszűntek a politikai ellentétek és magyar összetartással tárgyalták meg a napi eseményeket, a művészi és gazdasági problémákat s bizony sokszor a magyarság sorsdöntő kérdéseit is.

Állandó asztala volt egy-egy nevezetesebb politikusnak és szűkebb baráti körének. A Wampeticusban a Polónyi Géza asztala volt a legkeresettebb, mert ott néha harmincan is összevették. Kormánypartiak s ellenzékiek egyaránt. Rendszeresen ültek a köröskényi földesúr asztalához: Bartha Miklós, Hock János, Rakovszky István, Visontai Soma, Gyurics Mihály privigyei plébános, Hollaky Imre, László Mihály, a piarista Hévízy János, Zboray Miklós, Szentiványi Árpád, dévaványai Nagy Sándor, Fenyvessy Ferenc ismert képviselő, aztán az újságírók közül Sipulusz (Rákosi Viktor), Petrássowich Géza, Kaas Ivor báró, Simon Vilmos, Szatmári Mór, Benedek Elek, Pósa Lajos, Ábrányi Kornél s e sorok szerény írója. A művészvilágból a „mester” Ujházy Ede, Nádas Ferenc, Hegedűs Gyula és Takács Mihály jöttek el elég gyakran. Ilyenkor telt ház volt, hiszen Polónyi szerette a hallgatóságot maga körül, Ujházy pedig kénye-kedvére lemarházott mindenkit. (Ez volt a szavajárása minden sértő tendenciá nélkül.)

Igen kedélyes szócsaták helye volt a Wampeticus, ha például a szomszédos asztalnál Tisza István vacsorázott hivel s véletlenül a „vajda”, Eötvös Károly is odavetődött a közelbe.

Egy ilyen kedves, meleg vénasszony-nyári estén ismét megteltek a Wampeticus bohém-asztalai s Polónyi újságolta László Miskának és Fenyvessy Ferencnek, hogy megnézte a nagyszerű Zaccani mester előadását a Nemzetiben. Az olasz művész már egy hete vendégszerepelt társulatával. Amidőn Polónyi öblös hangján javában magyarázza a hallgatóknak az olasz művészet előnyeit, érkezik meg Ujházy Ede is s nyomban félbeszakítja őt: — Hagyd abba, Géza! Művészek művész, de csak olyan tallán művész. Maccaroni evő. Akármelyik vidéki ripacs külön mála. Előadás után beszélgettem vele s megkérdeztem a marhát, hogy mi a véleménye a magyar színművészetről? Hát csak hümmögött s vállát vonogatta, hogy így, meg amúgy, tudnak játszani, de színpadon meghalni, ahhoz csak a tallán ért. Egyébként a marha ott vacsorálgat a hetedik asztalnál Szüry Dénessel és Graentzenstein Béla államtitkárral.

Vita keletkezett, mindenki be-

leszött, csak a mester hallgatott s immel-ámmal nyult a rántott csirkéhez s a somlai borához. — Látszott, hogy mérges, bosszankodik, arca vörös lett, homlokán az erei kidagadtak.

László Mihály odaszólt: — Ne mérgeledj, még megüt a guta!

— Azért a marha tallánért? — nyögte Ujházy. Azzal hirtelen felugrott, feldöntvén egy csomó söröskancsot és borospoharat, arczínre lilára változott, erel a halántékán robbanásig dagadtak. Ezzel torkához kap, letépi gallérját és nyakendőjét s hörögve ordítja: — S úgy, ahogy volt, elvágódott a földön néhányat hörögött még s aztán vége volt. A zene is, a beszéd is elhallgatott. Mint a villam hatott a hír, a mestert megütötte a guta, meghalt. Szatmári Mósi rohant a telefonhoz, hogy a hírt lapjának leadja, Gyurics páter abszolútót adott a mesternek és Sipulus orvosért kiáltott. Vélet-

lenül egy másik asztalnál ült a miniszterbuktató Major Ferenc, néppárti képviselő és ismert orvos s nyomban ott termett Megvizsgálta. Nagyon gyöngén vert a mester pulzusa s így a mentőkért küldtek. Zaccani is odajött s meghatódottan nézte nagy magyar kollégáját.

Igy tartott egy jó negyedórát. A városban futófékterjedt el a híre s a mentők is siettek, maga az öreg Kovács doktor jött ki Amidőn odalép Ujházy vélt tetejéhez, szomorúan sóhajtott: — Szegény barátom! Későn van, itt nem segíthetünk.

E pillanatban, mint a fergeteg, rázza meg magát Ujházy s villámgyorsan felugorva ordítja el magát: — Te Marha! Így hal meg egy magyar színész.

Aztán leült s jó étvágygal megévevett egy ropogós malacsütött párolt káposztával s megivott másfél üveg somlait is. Nevetett, jó kedvű lett s átkiáltott Zaccaninak: — Látod, te marha! A magyar színész is tud valamit!

László Zoltán dr.

Amiben Debrecen az egész országnak példát mutatott...

Debrecen a 20. század legnagyobb magyar költője, Ady Endre nevezte el a „maradandóság városának”. Sokáig úgy hordta a nagy alföldi metropolisz ezt a jelzőt, mint egy megbélyegző címet. Csak az utolsó évtized szelleme döbönt rá, hogy a „maradandóság” nem szükségképpen elmaradottságot jelent, hanem sokkal inkább igaz Ady Endre megállapítása abban az értelemben, hogy ebben a városban, a magyarságban ebben az ősi fészékben maradt meg a magyar tulajdonságok, magyar erények, felfogások és értékek a legállandóbban, a legtörelemben tisztaságban.

Nem kell rabulisztika ahhoz, hogy a magyar költő szavai ilyen értelemben csengjenek felénk, elég utalni azokra a tettekre, elgondolásokra, kezdeményezésekre, melyekkel országos példát mutatott Debrecen az utolsó két évtizedben is és melyekben nemzeti jelentőségű ügy terebélyesedett az e város falai között kivirágzott parányi gondolatból.

Vegyük néhányat sorra közülük, mintegy alátámasztásul annak a felfogásnak, hogy Debrecen nemcsak a régi időkben, a történelmi múltban, hanem a legutóbbi évtizedekben is híven szolgálta a haladást.

A telepítés gondolata a legszébb példaadásként a debreceni Kollégium falai közül röpített fel néhány évvel ezelőtt. A kollégiumi diákok vacsorájuk feltétjét takarékoskodták meg és az így összegyűlt pénzből csakhamar útnak indították az első sokgyermekes magyar családot az egykés baranyai magyar falvak felé, az ország egyik végvárába, hogy gyermekkegagást és sirást, a jövő zenéjét, a fennmaradás zálogát vigye oda. A Debrecenben sarjadt gondolat néhány év alatt kormányprogrammá nőtt, közben a debreceni diákok mozgalma is csaknem 200 lelket vitt az elnéptelenedő dunántúli magyar falvakba.

Az első magyar nyári egyetem is Debrecenben létesítették, több mint 17 évvel ezelőtt. A magyarságismertetésnek olyan nagyszerű fészévé, kultúrdiplomáciánk, idegenforgalmunknak egyaránt nagyszerű fűzetesjévé

munkák megjelenését és helyébe hasznos olvasmányok kiadását és a nép kezébe eljuttatását tűzte ki kultúrceélul. Debrecenben azonban már 1927-ben megindította Nemes István tanár hasonló céllal a saját nevével elnevezett „Nemes-ponyváfüzetek”, melyet filéres áron juttatott el a magyar falu és a munkásság, valamint az akkor Mister Herkules, Nick Carter, fűzeteket faló diákság kezébe s több ezer ingyen példányt küldött a Magyar Világ-szövetség útján a külföldi magyaroknak. Nemes tanár több társadalomtudományi műveivel írta be nevét ezenkívül a magyar kultúrtörténetbe. — Egyik könyvében két évtizede felvetette a második világháborúban megvalósult pontrendszert, összekötve annak nagyságát az egyén munkateljesítményével.

Pirandello-lázzal cikkezett egyik fővárosi lap hasábjain Cs. Szabó László, a kiváló esztéta. Rámutat arra, hogy ezt a különös olasz író, a huszadik század egyik legnagyobb szellemét, aki a maga különös genialitásával bolyong álom és valóság, hideg realitás és fullasztó irrealitás mesgyéjén, mennyire megkedvelte a magyar közönség. Budapest azonban elfelejtkezett arról, hogy a Pirandello-láz Debrecenből indult el 1926-ban, amikor Fáy E. Béla, az országosnevű debreceni műfordító fordította Pirandello reprezentás színpadi művét és Kardos Géznak volt bátorsága azt előadni. Fáy E. Béla aztán megajándékozta a magyar irodalmat egy sereg Pirandello-fordítással, a debreceni úttörő munka eredményeként ma már Budapest is érték és élvezik Pirandellót, pedig még 10 esztendője a budapesti kritika Kosztolányival élén kijentette, hogy a színházi közönség nem veszi be a pirandelloi stílust, nem tűri, hogy bizonytalanságba tartásák a szereplők sorsa felől. Azóta úgy látszik nem csupán „beveszik” Pirandellót, hanem Pirandello-láz lett a fővárosban... De egy debreceni szerző munkácsca és egy debreceni színiigazgató bátorsága nélkül aligha tartanának itt.

Ime néhány ravilláns azokra a kezdeményezésekre, melyekkel Debrecen ajándékozta meg a magyarságot.

Havazás

Bukarest, okt. 19. (MTI) A Szászvárost övező hegyekben havazik A város környékén teljesen téliesre fordult az időjárás.

Hasznos tanács

A melegtől a lámpaüveg és a pohár gyakran elreped. Ezen ügy segíthetünk, ha használat előtt sós hideg vízzel teit edénybe tesszük s a vizet hagyjuk lassan felfőni. Ekkor elvesszük a tüzzől és hagyjuk lassan kihűlni. Ha a víz teljesen lehűlt, kivesszük belőle az üveget vagy poharakat, tisztára törölgetjük. Az így kezelt üveg sokkal tovább tart, mert jobban állja a meleget. Egyébként ha üvegpohárba vagy csészébe forró folyadékot kell öntenünk, úgy óvhatjuk meg a repedéstől, hogy ezüstkanalat teszünk bele és így öntjük bele a forró folyadékot, a fémkanál elvezei a hőseget. Az is gyakorlatban bevált jó módszer, hogy az üvegedény vagy pohár alá kést helyezünk s aztán öntjük bele lassan a forró folyadékot.

A lámpaüveg elcsattanását az azal előzhetjük meg, ha télen a hideg szobában kell lámpát gyújtatunk, hogy a konyhában előbb gőz fölött óvatosan megmelegítjük az üveget s a kanócot csak nagyon alacsonyra csavarva tartjuk, míg az üveg kissé átmelegszik.

METEOR

Október 20-án és 21-én, szerdán és csütörtökön! A sport és szerelem filmje: **Döntő mérkőzés**
Főszereplők: Evi Maltagliati és Ermínio Spalla.
Szombattól: **A FEHÉR EMBEREK**
Előadások kezdé: 1/6, 1/8 órákor.

VIGSZÍNHÁZ

Ma 5 és 7 órákor a legszellemesebb és legkacagatóbb vígjáték:
Az erénycsászár
Fősz.: Hein Rühmann

HUNGARIA

Ma először!
A nagyszerű magyar film:
„Péntek Rézi”
Főszereplők:
Turay, Páger, Rajnay, Vizváry, Egry M., Gózon.
Előadások: 5 és 7 órákor.

APOLLO

Páger Antal és Simor Erzsébet a főszerepben a **KÉTESBEN**
Ötlet, humor, szerelem és természetű látványosság.
Előadások: 1/4, 1/6, 1/8, vasárnap d. e. 11-kor is.

A debreceni egyetemi ifjúság válaszol egy beszédre

Két hét óta a debreceni közönség körében igen élénken pertraktálják azt a politikai jellegű beszédet, mely a debreceni egyetem évnnyitó közgyűlésén hangzott el. Híre járt, hogy a debreceni egyetemi ifjúság reflektál erre a beszédre. Nyilvánosan ez nem történt meg, ellenben az ifjúság lapjában, mely a „Debreceni Egység” nevet viseli és címében a következők megjelölését hordja: »A debreceni egyetemi ifjúság szava« — terjedelmes cikk jelent meg, mely a szoban forgó beszéddel foglalkozik.

A mai idők súlyosságát vázolja szövege a következőkkel: »Hiszünk a magyar öncélúságban!« című cikk, melynek írója Bagdy Dániel, a „Debreceni Egység” szerkesztője.

»S ezekben az időkben hangzik el éppen Debrecenben és az egyetem falai között az a beszéd amely tervszerű felépítésben mindezeket figyelmen kívül hagyva, egészen különös magyarságszemlélettel nem mindennapi kifogásokat emel és hullat onnön fejünkre, elmarasztalva bennünket saját magunk előtt.

Itt meg kell azonban már mondanunk — tévedés ne essék — azt, hogy a második kifogást (zsidókérdést) mindenben jogosnak tartjuk, mert benne a magunk magyar álláspontját látjuk igazolva. Tisztában vagyunk ezzel a bajunkkal s — mint azt a múltban már igen sokszor, felelőségünk teljes tudatában hangoztatjuk — a magyar egyetemi ifjúság bármikor kész részt vállalni e súlyos nemzeti kérdésünk megoldásában.

A kifogások pontokba foglalva hangzottak el kimérten és megfontoltan. Hogy ez a széljegyzet nem csak követi az önként kínálkozó formát, hogy részletekbe nem bocsátkozunk, azért teszünk mert nem vitára akarunk kelní s távol álljon tőlünk az is, hogy a napi politika útvesztőibe kerüljünk, másrészt, mert úgy gondoljuk és meg vagyunk róla győződve: itt nem a részleteken, az egyes állításokon, hanem a magatartáson van a hangsúly. Ezért dobtunk meg és dobtunk meg az aulá falai között minden magyar a felemlegetett vice cinizmusban. A legnagyobb önrólomra volt szüksége a debreceni magyar egyetemi ifjúságnak és szüksége a megjelent közönségnek, hogy nyugodt és hideg magatartással mindvégig megőrizze. Öszintén meg kell mondanunk, nehéz volna leírni azokat az érzéseket, amelyek minduntalan kiróbbanásokkal fejezték. Petőfi sorai zúgtak bennünk: arcunk szegyenben égett s szegyenlenünk kellett, hogy magyarok vagyunk!

Habóru van. Ha valaki kétkedik abban, hogy a megpróbáltatások és szenvedések megjobbítják, a nagy feladatok nagygya, emberfeletti formák az embert ma, kinn a küzdőtereken számszorsan meg kell győznie az ellenkezőjéről. A bajtársiasság és a hazaszeretet értezősöket avat, a véges korlátokon felülemelkedett ember életét adozza embertársáért és hazájáért, maradék nélkül betöltve a krisztusi életparancsot: »Szeresd felebarátodat, mint te magadat.« S itt merül fel a kérdés: ha egyének képesek az önfeladózás megnevesítésére és megvalósítására, megtehetik-e ezt népek, nemzeti közösségek más nemzetekért? Határozottan nemmel kell felelnünk. Mert a nemzeteknek küldetésük van, életparancs hívja el őket s szabja meg életüket a világrendben. A nemzetek önfeladózása ezért egyértelmű volna az öngyilkossággal: a legfelsőbb parancsot tagadná meg a közösség saját hivatása feladásával. Így értjük meg, hogy a világtörténelemben a legerősebb és leghatalmasabb népek sem hoznak áldozatot más nemzetekért, de még a gyenge és kis népek sorsa sem hatja meg őket, mert életösztönük mindig sokkal erősebb annál, semhogy őrültek meghallják és megérezzék

azok fájdalmát. Mennyire igazak Zrínyi Miklós szavai, amikor azt mondja: »Mi magyarok, ne építsünk senki vitéségére, hanem, amíg Isten ép kezet, lábat adott kinek-kinek, azon erőlködjék, hogy az idegenek ne legyenek szükségesek segítségképpen, mert bizonyára a mi sebünk senkinek úgy nem fáj, mint nekünk.« (Afium.) S mert a maga természetes okainál fogva nincs meg ez az együttérzés a nemzetekben, nem csodálkozhatunk azon sem, hogy az önzetlen kiállás is tehér holló a világtörténelemben. Nem kell megszire mennünk most sem: »En nem látok egy szomszédot is, sem egy idegen nemzetet, aki a mi kedvünkért örömet szerencsétlené a magunk békességét a mi veszedelmünkkel.« (Zrínyi Miklós: Az török áfium ellen való orvosság.) Evszázadok múltán, ma ugyanezzel csendül ki Tamási Áron szavaiból: »Már megtanultuk (ítam akkor), hogy bajunkban senkire sem számíthatunk, csak a magunk erejére; s hogy jövendő sorsunk is erőnkön dől el, nem idegen hatalmak segítségén.« (Tamási Áron: Kérdés és felelet. Hítel 1943. 9.)

De ha egy népre mégis el lehet mondani, hogy él benne a népek közösségéért való áldozatváltás szelleme, akkor az első sorban a magyar. Ezer éven át védjük és védjük ma is magunkat és Európát, mert — bármennyire is fraziológus hangzik talán befelé — kifelé még mindig nem mondhattuk el elég-szer: sorsunk és hivatásunk Európának ezen a helyen őrt állani. Jöhettek a tatárdúlás, kövélkezhetett Mohács erre a nemzetre, kaphatott a magyar halálosnak tetsző csapásokat: áldozatváltása élő akadály volt a továbbhatolásra. Nyugat nyugodtan élhetett tovább. Ma ugyanez a feladatunk. De követelheti-e valaki komolyan akár kívülről, akár belülről bármely nép fiától is azt, hogy népe áldozza fel magát, vesse latba minden erejét s az utolsó lehellegig küzdve más nemzetek javáért, dicsőségéért semmisüljön meg?

Nem jó szemmel néznek talán bizonyos körök bennünket? El kell mondanunk magunkról, hogy... a bukás biztos tudatában, abban a tudatban, hogy mi csak veszhetünk, vállaltuk a világháború minden kockázatát és kitartottunk szövetségeseink mellett a tragédiát követő időkben is, amikor ők nem voltak hajlandók tudomásul venni rolunk. Evszázados függetlenségünk küzdelmeinek keserű körülmények között elért eredményei nem szédítettek el, nem hajtottak az ellenfél táborába, de kerestük a kapcsolatot új-ból, immár független és szabad néphez méltóan, egykori szövetségeseinkkel olyan időkben is, amikor súlyos világháború ellen-tétek választottak el tőlük. Kerestük nemcsak a hűség és becsület jegyében, hanem abból a történelmi felismerésből, hogy csak velük együtt toltathatjuk be hivatásunkat. Ennek a magatartásunknak és felismerésünknek folyománya pillanatnyi politikánk, amely elsőnek állított a tengelyhatalmak oldalára (és a tengely kialakításában is volt némi részünk) olyan időkben, amikor a mellékük állás a leg-súlyosabb kockázatot jelentette számunkra. (Zathureczky Gyula: Magyar politika Európában. Hítel 1942. 2.)

Az adott szó szentségét ezer éven át mindig kötelezőnek tartottuk magunkra nézve s ezután se kétkedjék becselelünkben senki.

Es azt se mondja senki, hogy elrabolt tulajdonunk töredékét ingyen, önzetlen ajándékként kaptuk vissza. Magyar katona vére hullott Fekvidékünk, Kárpátalja földjén éppen úgy, mint ahogy magyar hősök vére peesé-telte meg Erdély és a Délvidék visszacszerzett részeit.

Hitszégessel vádolnának? — Hítségelmünk, II. Rákóczi Ferenc szavaival felelünk: »A rossz nyelvek felemlegetik a magyarok hitszégseit. De nem be-

DEBRECZEN 5. OLDAL 1943. X. 20.

szelnek arról, hogy elnyomatlansunkban hej, be hányszor csikartak ki tőlük olyan megállapodásokat, melyek sérelmek, bántók, törvények és szabadságuk ellen valók voltak. — Utódaikra való tekintettel bűn lett volna ezeket állaniok, de a jó érzést is felháborította volna. S ha e magtartsuk Isten-káromló volt, azokra kik ezt okozták, felidéztek.« (II. Rákóczi Ferenc emlékezőseiből és vallomásaiból: Az ország állapota, 1704.)

Hiszünk a magyar öncélúságban, mert úgy látjuk: egyetlen eszköze megmaradásunknak. — Ha nem hinnénk benne, hivatásunkba való hitünket adnánk fel, önbizalmunkat vesztenénk el. A magyarság legnagyobbjával és legjobbjával valljuk: »Mennel inkább egy-egy kapcsolat kötésére és folytatására kényszerít bennünket a végzet, befelé annál odaadódásban építünk kell a mi világmunkát, az országot a saját törvényeink szerint.« (Féja Géza: A magyar vonal. Magyar Élet 43. 8.)

Hiszünk a magyar vonalban, s mert hiszünk benne, kötelezőnek tartjuk magunkra nézve a leghívőbb magyar nagy tanítást: »Ha élni s mint nemzet nagyra nőni kívánunk, akkor adjunk búcsút minden lágy szívű gyermeki andalgásnak, nyomjunk el keblünkben minden keserű negédet, uralkodjunk szenvedelminket, s hozzuk jón az hidegvérű számolásaink által helyre nemzeti életünkön ütött mindazon csorbát, amelyek után még most is annyira sznylődik a magyar.« (Széchenyi: Kelet népe.)

Kéthónapi fogházra ítélték háziszappan árdírádjáért

Juhos Sándor, aki egy másik ügyből kifolyólag büntetését tölti az ungvári fegyintézetben, egyrendbeli folytatólagosan elkövetett árdírágítás vétségével vádolva került a debreceni uszorabírószágon dr. Tomola Béla törv. szék bírójához. A vád szerint Juhos 1942 őszén 35 kilónyi háziszappant különként 3-4 —5 pengős árban adott el különböző egyéneknek 2.80 fillér hatóságilag megállapított ár helyett.

Juhos Sándor beismerő vallomást tett és a perbeszéd elhangzása után a törvényszék, mint többszörösen büntített egyént két hónapi fogházbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Istvánok, ha találkoznak a Perc dűlőben...

A debreceni kir. ügyészségen Szilágyi István Perc dűlő 60. szám alatti lakos, gazdálkodó feljelentést tett Tolvay István Fáy-dűlő 45. szám alatti lakos gazdálkodó ellen, aki Szilágyi feljelentése szerint a Perc dűlőben vele összetalálkozva megtámadta és megverte, arról az orvosi láteléletet is becsatolta.

Ugyanakkor szintén hasonló feljelentést adott be Tolvay István Szilágyi István ellen, melyben azt állítja hogy ötöt Szilágyi nevű druzsája a Perc dűlőn vele összetalálkozva megtámadta és megverte, ezért az orvosi bizonyítvány tanúsága szerint nyolc napot belül gyógyuló sérülések keletkeztek.

A kölcsönös feljelentés ügyében a csendőrség megindította a nyomzást annak tisztázására, hogy melyik feljelentő fél verte meg tulajdonképpen a másikat és ha kölcsönös volt a verés, ki kezdte azt?

GYERMEKPARALIZIS

Írta: IGNÁCZ RÓZSA

A gyermekorvos telefonoz. Úgy kezdi, hogy ne ijedjen meg, nagyságos asszony. A nagyságos asszony persze megijed. Alig tudja a kagylót tartani. Valamit olvasott már a szörnyű járványról. Es most az előrelátó orvos figyelmezteti, hogy fertőzőes gyermekbénulás ellen oltassa be a gyermekét. Az oltás nem jár-dulmas sem a anyának, sem a kicsinek. Anyag körülbelül 10 köbcentiméter anyavér.

Es anyuka sápadtan ösztözteti a gyermeket. Az autóbusszon a gazdátlan gyermek hibba kérdő-ösködik, hogy mami, engem néz az a csúf, fekete bácsi ott, szemkőzt? Es annak a néinek a haja van a kalapján, vagy a kalapja a haján? Anyuka nem felel. Félig hűnyl szemé elől megképeket hesseget el: tavaly-éltt a kis Karsai sánta maradt a gyermekparalízis után. Van, aki belehal. Van aki hűnye lesz. Nyugtaltatja magát, hogy hiszen ki is lehet heverni. Roosevelt is gyermekparalízisben volt s ma virul, sőt! Talán segít az oltás is. Nem biztos, az orvos szerint sem száz százalékgig biztos, de mégis megelőzés, védekezés es Isten sem hagy el... Anyuka karját elszorítja az orvos. Kipumpál belőle néhány gyűszűnyi vért. Kicsit játszik a sival-kódtó ifjú hátsó felébe injekciót. Anyuka a kiállott izgalomtól sápadtan fekszik a rendelődírá-

nyon. Szédül. Az orvos pohár sorrel kínálja, hogy pótolja a vérvesztéséget. A kis fiú csodálatosan elcsendesedett. Szemében sejtelmes emlékezéssel anyut nézi, aki vért adott.

Azon a héten az óvodába csupa beöltött comb, ragtapaszos emberke vagdosza a tampa ollóval a szines papírt. A néni egy-némlyiknek meg párnát is tett húzódozó hátsó része alá. Az óvodás társadalom persze megbeszélte a közös eseményt.

— Az úgy van, — mondta egy 5 éves böles, — hogy zuhé, jön am a sok, ronda baci. Es meg akarja inni a gyerek vérel. Így ni, — szűrsölvé mutatja a szájával. — Akinek kevés vére van, azel mind elissza es akkor a gyermek meghal es anygal lesz es hozhatja a karácsonyfat az égből egy szál ingben es mezit-láb ablan a nagy hidegben.

— En nem leszek anygal, — mondja egy négyéveske buszkón, — mert az én mamám csuda erős. Még Tivadar bácsinál is erősebb, pedig ő jóhadnagy.

Ijedten kérdi egy csupa kék szem, három éves: — baci, az harap? — A te buta, asse tudod? — így az öt éves, — a baci nem le-gyűszűnyi vért. Kicsit játszik a sival-kódtó ifjú hátsó felébe injekciót. — es óvatosan meglapogatja kis-fenekén a ragtapaszt.

Betegsége miatt az a tő sarkára felakasztotta magát egy 88 éves asszony

A debreceni csendőrségnek telefonon jelentették, hogy a Bihari-utca 6. szám alatt özv. Boldizsár Jánosné, szül. Halmé Eszter 88 éves idős asszony zsin-neggel a halószobájába a tő sarkára felakasztotta magát es mire rátaláltak már halott volt.

A csendőrség Klamartisk Antal dr. tisztiorvossal kiszállt a helyszínre, ahol megállapították, hogy az idős asszony az éjszakai órákban követte el az öngyilkosságát. 12 éves dedunokája, Szűcs György, fedezte fel tettét. A házbeliek ugyanis reggel elmentek hazulról es a gyenge, betegeskedő öregasszonyt, mint máskor, ezúttal is zavartalanul halószobájába hagyták, hogy pihenjen. A kislíú az udvaron játszadozott es

mikor a délelőtti órákban látta, hogy a szép, napfényes, meleg idő van, beszaladt a halószobába, hogy kihívja sütkérezni dedunagyanyját, aki nagyon szeretett kiálni a meleg napsütésre. Mikor kinyitotta az ajtót, megdöbbenve látta, hogy az idős nő zsinnre akasztva ott csung az a tő sarkán. Nyomban kiáltott a szomszédoknak, akik levagták a kőtőlről özv. Boldizsár Jánosné, de már nem lehetett rajta segíteni, mert a halál órákka előbb bekövetkezett. Tettének oka való-színűleg betegsége, aggkori gyengesége volt, ami miatt al-lálandóan panaszkodott.

A csendőrség jelentést tett az esetről a kir. ügyészségnek, mely megadta a temetési engedélyt.

„Gyermekvásár” a debreceni cigánysoron

Egy különös örökfelfogadás története a debreceni törvényszék előtt

Ritka érdekességű bűnügy tárgyalásának színhelye volt tegnap a debreceni törvényszék. Rostás Ferenc 33 éves Tegez-utca 42. szám alatti lakos köz-okirathamítás büntetének vádjával állott a Székely-tanács előtt. Rostás ugyanis a múlt év márciusában a saját neve alatt jelentett be egy gyermeket az anyakönyvi hivatalba, holott az újszülött sógorát, Milák Jánosé volt. A hamis anyakönyvi kivonat alapján aztán Rostás Ferenc életmiserjegyeket is váltott ki a csecsemő részére. A csalá-lásra a Stefánia Otthonban jöt-ték rá, mivel a gyermeket Milák-kék is bejelentették. Utána néz-ték a kétszeres nevű gyermek-nek s a turpisság hamarosan kiderült.

A bíróság előtt a mokányképű, barna cigányférfi a mulatságos hátterű okirathamítással kapcsolatban részletes beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy tavaly márciusában jött haza a

frontról s hallotta, hogy nővére-nek, Rostás Rózának, aki Milák Jánossal vadházasságban él, leánygyermek született. Nosza, nagy daridot csaptak ennek örö-mére. Megittak másfél liter „bides” palinkát s öt ittas állapot-ban panaszkodott sógorának, hogy neki nincsen gyermeke s jó lenne, ha ez a gyerek az övé volna. Milák kijelentette, hogy rendben van a dolog, de ara van ám a gyermeknek. Aztán elkezd-ték akudozni s hamarosan meg-állapodtak a vételárban: Rostás egy ócska inget es alsónadrágot adott cserébe a gyermekért.

— Az örökfelfogadásnak van törvényes formája is — jegyezte meg az elnök.

— Jáj, náccságos ur, nem tudok én olyat. Cigán vagyok én, nem jogtudós — védekezett a megszeppent Rostás.

A vádlott beismerő vallomása után a törvényszék a tárgyalást elnapozta, mivel Milák János es vadházastársa, Rostás Róza a tárgyaláson nem jelentek meg.

— Quirin Leó halála. Quirin Leó országgyűlési képviselő, a Rimamurány-Salgótarjáni Vas-mű Rt. vezérigazgatója hétfőre virradó éjjel meghalt. Quirin Leó a magyar gazdasági élet egyik kiváló reprezentánsa volt. Mint bányaügyi főtanácsost vá-lalatalának műszaki ügyvezető-jévé nevezték ki. Mikor az ózdi kerület mandátuma megüresed-tett, őt választották meg egy-hangúlag képviselővé

Debrecen város kulturális eseménye a Bika szálló kistermeben lévő nagyszabású Képkiallítás

melyen a magyar képzőművészet élgárdája vonul fel

300 válogatott vázonnal

Rudnay Gyula, Komáromi Katz Endre, Edvi Illés Aladár, Gaál Ferenc, † Vastagh Géza, † Katona Nándor, Krusnyák Károly, Czéncz János, Szüle Péter, Aldor János László, Romek Árpád, Viski János és még 100 festő

Belépődíj nincs! 3 és 6 havi részlet! Tekintse meg!

Gyászrovat

Winkler Jenő temetése

Megrázó búcsúbeszédet mondott Hollóssy kamarai főtitkár

Nagy részvét mellett temették el tegnap délután dr. Winkler Jenő fogorvost. A 2. számú ravatalozót megtöltötte az előkelő közönség, melynek jórésze kiszorult a tereméből. Ott voltak dr. Kölessey Sándor polgármester, Zöld József h. polgármester, viz. Berényi István ny. vezérőrnagy, Diószeghy ezredes a tűzoltóság nagy küldöttségével, az Orvosi Kamara tisztikara és sok tagja, az OTI orvosi és tisztikara dr. Bogner Béla igazgató és dr. Pauchly Géza orvosi igazgató dr. Pauchly Géza orvosi igazgató vezetésével, megjelent a Kekek Klubjának küldöttsége és sok előkelőség.

Uray Sándor lelképásztor imája és megföld búcsúszavai után a sirhoz kísérték a gyászkozsira helyezett koporsót. Amíg a hatalmas gyászmenet a sirhoz ért, a gyászkozsín elhelyezett kézfől felhangzott a Rákóczi harang búcsúszava, hogy elsirassa az embert, akit mindenki szeretett, aki csak ismert.

A sirnál dr. Imre Gábor főorvos a kerületi pénztár és az Orvosi Tanács nevében vett búcsút a kiváló kollégától.

Az orvostársadalom és a Debreceni Orvosi Kamara utolsó üdvözlését megrázó beszédben dr. Hollóssy Andor főtitkár, egészségügyi tanácsos tolmácsolta:

Utolsó istenhozzádot jöttünk mondani neked. Ugy mentél el, mint ahogy éltél: szerényen, gavallérosan, csendesen távoztál el közülünk, kis, keserű mosollyal ajkadon.

Sorsod szomorú magyar orvosi sors volt. Osztalványod egy tancsoló körhatali ágy és egy II. osztályú ravatal. Pedig te voltál a világ leggazdagabb embere, aki minden kincsedet szétosztottad, szívednek minden meleg érzését szétszórtad érdemeid és érdemtelenek között. Elégtél a mások szeretetében, de csak ez a mindenkit szeretni jelentette számokra az emberi beteljesülést. Sokan voltak, akiket boldogdalt teltel, akik a ma rideg, önző, számító világban a belőled áradó szeretet melegítő sugarában sütkéreztek, mindig derűs és ifjú szellem hatása alatt bűnkát, bánatunkat felejtették és ünneppé vált számunkra az a nap, amikor kezded, az igaz magyar úr megtestesítőjének kezét megszoríthattuk és ez a kéz, amikor egy szenvedő embertársadon akartál segíteni, őrösen hullott vissza a semmibe.

Hinnem kell, hogy áldozatos életed nem volt hiabavaló. Nemesak odafent várja angyalok kara az örög gavallért, nemesak az elizeumi mezők csodálatos virágpompája illatozik és csodaszarvasa vár a nagy vadászra, de az odavezető hidat nekünk kell kiépítenünk, elébe szorván egy kis töredékét a rang pazarolt szeretetnek. Ragyogó, csodálatosan tiszta tűző öszi

napsugár, simogasd, langyos szél ölelgess, magyarok Istene fogadd szívesen, lelkünk fájó szeretete kísérel utolsó útjára is.

A mélyen meghatató beszéd után a gyülekezet énekének hangjai közben hullottak a rögök az örök pihenő helyre.

A temetést nagy körültekintéssel a Dankó temetkezési intézet rendezte.

Gergely Mihály m. kir. zászlós életének 28-ik évében a haza iránti kötelességének hű teljesítése közben repülőhalált halt. Temetése szerdán délután fél 4 órakor lesz Debrecenben a köztemető díszravatalozó terméből a róm. kat. egyház szertartása szerint.

Nagyházy Sándor gazdálkodó 79 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 2 órakor lesz a köztemető díszravatalozó terméből. Dankó temetkezés.

Buri Imre volt rendőr 27 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 2 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó terméből. Dankó temetkezés.

Gyermek kezében veszélyes szerszám a gyufa. Makó két leg-sűrűbben lakott részében hétfőn délután tűz keletkezett. A tűzoltók gyors közbeavatásának köszönhető, hogy az erős szélben nem támadt nagyobb veszedelem. Mint megállapították, a gyújtogatást gyufával játszódozó gyerekek okozták.

Forró vízbe esett a gyerek, az anyát gondatlanság miatt 50 pengőre ítélték. Nagy Józsefné szül. Czégény Erzsébet, hajdúhadházi gazdálkodó felesége gondatlanságból okozott súlyos testisértsétséget a vádjával állott a debreceni törvényszék előtt. A vád szerint Hajdúhadházon ez év nyarán konyhájában vizet forralt s meleg vízzel telt fazekat letette a földre. József nevű két éves kislánya a konyhában játszódozott, véletlenül beleesett a forró vízbe és súlyos égési sebekkel szállították be a debreceni klinikára. A kislány azóta teljesen felgyógyult s most a gondatlan anyát a vádbeli cselekmény elkövetése miatt a törvényszék jogerősen 50 pengő pénzbüntetésre ítélté. A büntetés végrehajtását azonban háromévi próbaidőre felfüggesztette.

A korallokat nemcsak ékszerül és díszítésként használják fel, hanem mint építőanyagot is. Különösen nagy keménysége és csekély súlya teszi erre alkalmassá. Tur ez a kisebb helység a Vörösten-tenger partján, csaknem teljesen korallból épült hasonlóképpen Ceylon szigetén is nagy előszeretettel alkalmazzák a korallkővet építőanyagul. Nagy hidakat építettek itt korallból, azoknálküül koralltörmelékét használnak az utcák burkolására is.

A fejeskáposzta ára

A hivatalos lap közli a közelításiügyi miniszter rendeletét, amely a fejeskáposzta árának megállapításáról intézkedik. A rendelet szerint hatóság által megállapított árnak azt az árat kell tekinteni, melynek kifizetését a fejeskáposzta nyers, vagy feldolgozott állapotban történő értékesítésre megállapított ár a kereskedő vagy ipari üzem tényleges költségeinek és méltányos hasznának levonása mellett lehetővé teszi. Az elosztó kereskedőnek átadott káposztáért fizetendő árat szükség esetén a törvényhatóság első tisztviselője számszerűen is megállapíthatja. Ez a rendelet október 16-án hatályba lépett.

NYILT-TÉR

Nagy József fodrászüzletét Baltázár Dezső u. 14. alatt október hó 22-én átveszem, esetleges üzleti hitelezőit felhívom, hogy három napon belül jelentkezzenek. Utólagos felszólamlás nem vétetik figyelembe. Wagner Frigyes fodrászmester.

KÖZGAZDASÁG

Helyzetkép az 1943-as szüzeiről

A termelőktől kapott értesülések szerint a szüreti munkálatok a múlt hét óta az ország minden részén teljes erővel folynak. A várható eredmények kedvezőbbnek ígérkeznek, mint azt eredetileg hitték, mivel a múlt hetekben egyes helyeken esőzések voltak.

Borkereskedői körökben megállapítják, hogy az idén a szőlő- és mustkínálattal feltűnően gyenge. Ennek azonban nem a termés az oka, hanem a termelőket az eladással kapcsolatban várakozó állapotról helyezkednek. Mivel a kereskedelem minden áron fedezni akarja szükségle-

teit, az árak emelkedésben vannak. Viszont szigorú rendelet van arra, hogy a kereskedők csak bizonyos meghatározott árakon adhatják a mustot és a bort.

Ami a termés mennyiségét illeti, az idén kb. 4 millió hektoliter bor termelt, szemben a tavalyi négy és fél millióval. Feltűnő sok helyen raklatozzák a szőlőt, mely tudvalevőleg primitív konzerválási módszerek mellett is eltartható januárig. Kivétel az idén alig lesz, mert a Svájcba történő szállítások már befejeződtek s újabb kivitel egyelőre nem várható.

Adóelengedés viharok után

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara még a tavaszi nagy viharok után felterjesztéssel fordult a földművelésügyi miniszterhez, hogy a szélviharok által okozott károk miatt a károsult gazdákat adóelengedésben részesítsék. A földművelésügyi miniszter most leiratban értesítette a Kamarát, hogy a szabályszerűen bejelentett és az illetékes pénzügyi hatóságok által helyszínen megállapított viharok után adóelengedést kaphatnak a gazdák. A megállapított kár mértékéhez képest a földadó és járulékaik elengedése ügyében az illetékes pénzügyi hatóságok hoznak határozatot.

Debreceni állatvásár

A debreceni állatvásárra serfősből felhajtás 209, eladás 100, kecskéből 10, eladás 3 darab volt. Lőből felhajtás 490 darab, eladás 115, szarvasmarhából fel-

hajtottak 808, eladtak 456 darabot.

Választott malac páronként 120-180 pengő. Kecske darabonként 130-240 P.

Vágóelő 210-550, silány igás 370-600, közepes igás 700-1500, jó igás 1600-2700 P. I. rendű vágómarha 220, II. r. 200, III. r. 180, csontozni való 150 fillér első-súlykilogrammonként.

I. rendű vágóbika 215, II. 195, III. 175, csontozni való 145 fillér. I. rendű tehén 210, II. 190, III. 170, csontozni való 150 fillér első-súly kilogrammonként. Hat százalékos engedmény. Vagóborjú I. 240, II. 210, tinó, okor 270-350 fillér első-súly kg-ként. Fejős tehén darabonként 1000-2500 P. Irányzat lanyha.

HIRDETÉNY. Nádárverés. A Nagycserén az úgynevezett Szabó nádásban a múlt évben kitermett 3400 kőve nád 1943 október 20-án a helyszínen délelőtt 10 30 órakor nyilvános árverésen eladásra kerül. Gazdasági tanácsnok.

SPORT

Nagy Mihály és Zilahy is játszik a DVSC-ben Szolnok ellen

A DVSC csapata a NAC és az Újvidék csapatától elszenvedett vereség után erősen készül a Szolnok elleni mérkőzésre. Nagy Mihály és Zilahy is játszik a DVSC-ben Szolnok ellen.

A DVSC csapata a NAC és az Újvidék csapatától elszenvedett vereség után erősen készül a Szolnok elleni mérkőzésre. Nagy Mihály és Zilahy is játszik a DVSC-ben Szolnok ellen. A DVSC csapata a NAC és az Újvidék csapatától elszenvedett vereség után erősen készül a Szolnok elleni mérkőzésre. Nagy Mihály és Zilahy is játszik a DVSC-ben Szolnok ellen.

A DVSC csapata a NAC és az Újvidék csapatától elszenvedett vereség után erősen készül a Szolnok elleni mérkőzésre. Nagy Mihály és Zilahy is játszik a DVSC-ben Szolnok ellen.

A DVSC csapata a NAC és az Újvidék csapatától elszenvedett vereség után erősen készül a Szolnok elleni mérkőzésre. Nagy Mihály és Zilahy is játszik a DVSC-ben Szolnok ellen.

A DVSC csapata a NAC és az Újvidék csapatától elszenvedett vereség után erősen készül a Szolnok elleni mérkőzésre. Nagy Mihály és Zilahy is játszik a DVSC-ben Szolnok ellen.

A DVSC csapata a NAC és az Újvidék csapatától elszenvedett vereség után erősen készül a Szolnok elleni mérkőzésre. Nagy Mihály és Zilahy is játszik a DVSC-ben Szolnok ellen.

A DVSC csapata a NAC és az Újvidék csapatától elszenvedett vereség után erősen készül a Szolnok elleni mérkőzésre. Nagy Mihály és Zilahy is játszik a DVSC-ben Szolnok ellen.

A DVSC csapata a NAC és az Újvidék csapatától elszenvedett vereség után erősen készül a Szolnok elleni mérkőzésre. Nagy Mihály és Zilahy is játszik a DVSC-ben Szolnok ellen.

A DVSC csapata a NAC és az Újvidék csapatától elszenvedett vereség után erősen készül a Szolnok elleni mérkőzésre. Nagy Mihály és Zilahy is játszik a DVSC-ben Szolnok ellen.

A DVSC csapata a NAC és az Újvidék csapatától elszenvedett vereség után erősen készül a Szolnok elleni mérkőzésre. Nagy Mihály és Zilahy is játszik a DVSC-ben Szolnok ellen.

A DVSC csapata a NAC és az Újvidék csapatától elszenvedett vereség után erősen készül a Szolnok elleni mérkőzésre. Nagy Mihály és Zilahy is játszik a DVSC-ben Szolnok ellen.

A DVSC csapata a NAC és az Újvidék csapatától elszenvedett vereség után erősen készül a Szolnok elleni mérkőzésre. Nagy Mihály és Zilahy is játszik a DVSC-ben Szolnok ellen.

ra. Előzőleg 1 órai kezdettel DVSC II.—Nagyvárad Törökvs NB III. bajnoki mérkőzés lesz.

A DVSC tegnapi erőnléti edzéséről hat játékos, Csokai, B. Nagy, Orosz, Nagy II., Zilahy és Mester hiányzott. Zilahy sérülése miatt hiányzott, Orosz és Mester pedig az újvidéki mérkőzés nyomait érzi. Csokai, B. Nagy és Nagy II. szolgálati elfoglaltsága miatt maradt távol. Résztvevő az edzésen a sérült Nagy Mihály is, aki könnyebb mozgást végzett. Ma egy katonacsapat ellen játszik kétkapus edzést a DVSC.

Kertész, Varga, Fuszek — Németh, Nagy II., Nagy I., Tóth, Szabó. Debreceni rohamokkal kezdődik a játék, s a 15. percben Kiss Lajos egyéni játék után vezetéshez juttatja a DVSC együttesét. 1:0. Továbbra is támad a DVSC és ennek eredményeként Nagy I. 13-asból 2:0-ra növeli az eredményt. A gól után kezd feljönni a budapesti együttes is és Bíró révén szépít 2:1. A 25. percben Tóth remekül küldi útnak Nagy I.-et, aki nem hibáz 3:1. Röviddel ezután Nagy I. szökötti Tóth Jánost, akinek bomba lövése a jobb felső sarokban köt ki 4:1. Szünet után a DVSC enged az iramból és a lelkesen játszó Testvériség rövid idő alatt kiegyenlített, majd pedig biztosan megnyeri a mérkőzést, mert ebben a játékteremben Bíró, Solthy és Püspöki két-két gólt dob. Jók: Solti, Bíró és Püspöki illetve Tóth (a mezőny legjobbjá) Kiss Lajos és Fuszek.

Tiszaföldvári Cikta LE.—VIII. kerület LE 11:6 (6:3). Vezette: Lugossy. Szép játék, melyen megérdemelten győztek a tiszamenti-ek. Góldobók: K. Nagy (5), Szőke (2), Hopp (2) illetve Herman (4), Erős, Makray.

A délelőtti előmérkőzések során a délutáni döntőbe tehát a két győztes a Tiszaföldvári Cikta LE és a budapesti Testvériség csapata került. A két veres a DVSC és a budapesti VIII. kerület LE együttese pedig a harmadik helyért játszottak. Részletes eredmények:

Budapesti VIII. kerület LE.—DVSC 12:6 (6:6) Vezette: Vámos Budapesti VIII. kerület: Nieber

DEBRECZEN 7. OLDAL 1943. X. 20.

Kovácsné, Nagy — Nadasdy

vitéz Németh, Makray — Lippert Kondor, Erős, Borbáth, Hermann DVSC: Timár — Kapusny, Héthy — Kertész, Varga, Nagy II.

— Kiss Lajos, Fuszek, Nagy I., Tóth, Szabó. Az első félidőben egyenrangú ellenfelek küzdelme, szünet után a DVSC letörlik, a budapesti együttes pedig feljavul és győz. Góldobók: Hermann, (7), Erős (3), Makray, Lippert illetve Kiss Lajos (2), Nagy I. (2), Tóth (2).

Tiszaföldvári Cikta LE.—Testvériség 8:5 (5:4) Vezette: Lugossy. Nagy Iramó mérkőzésen győzött a jobbik. Góldobók: K. Nagy (3), Hopp (2), Szabó (2) és Szőke illetve Bíró (4) és Püspöki.

A győztes csapatnak Lugossy László országos vidéki előadó meleg szavak kíséretében adta át a MKSZ érmeit. A jól sikerült villámtornát társasvacsora zárta be.

A villámtorna megrendezéséért az elismerés a DVSC kézilabdaszakosztályának vezetőjét Balogh Ferencet illeti, aki fáradságtalanul és példaadóan igyekezett a siker érdekében. Neki köszönhető továbbá az is, hogy Debrecenben a kézilabdázás rövid idő alatt ily szép sikereket ért el. A kézilabdázás úttörő harcosa máris jó munkát végzett.

A DEAC és DGASE főiskolai atletikai versenyének második napja

A DEAC sporttelepén bonyolították le vasárnap délelőtti a DEAC és DGASE atletikai részére a válogató főiskolai atletikai verseny második napját, melyen az előző napnál jobb eredmények születtek. Jó Szokolozay és Korompay 400 méteres síkfutásban elért ideje, a beteg Bertának a távolugrásban elért eredménye, továbbá Varga gerelyhajításban és Hegedűs diszkoszvetésben elért teljesítménye is. A versenyen a DEAC és a DGASE kénytelen volt nélkülözni néhány élvonalbeli atletáját, akik másirányú elfoglaltság miatt maradtak távol. A távolmaradtok az országos bajnokságon okvetlen fognak már indulni és így a csapat általában lényegesen javítanak. — A verseny részletes eredményei:

400 méteres síkfutás DEAC részére: 1. Korompay 55.9 mp. 2. Berta 57 mp. 3. Marjay 57.8 mp. 4. Kerékgyártó 58 mp. 5. Kocsis 1 p 01 mp. 6. Bohm 1 p 01 mp. — DGASE részére: Szokolozay 55.4 mp. 2. Galgóczy 57.6 mp. 3. Bodnár 1 p 02 mp. 4. Perisits 1 p 03 mp. 5. Kiss 1 p 06 mp. 6. Tóth 1 p 07 mp.

Távolugrásban DEAC részére: 1. Berta 605 cm. 2. Gyöngy 574 cm. 3. Kisfaludy 566 cm. 4. Mayer 555 cm. 5. dr. Futó 553 cm. 6. Kiss 506 cm. — DGASE részére: 1. Tóth Miklós 578 cm. 2. Bodnár 541 cm. 3. Gernat 519 cm. 4. Málnás 510 cm. 5. Kiss 503 cm. 6. Galgóczy 492 cm.

Gerelyhajításban DEAC részére: 1. Varga 38.80, 2. Balogh 35.80, 3. Rácz 34.38, 4. Nader 34.12, 5. Mayer 33.62, 6. Molnár 30 m. — DGASE részére: 1. Molnár 35.50, 2. Tóth 33.38, 3. Kovács 30.40, 4. Kovács Károly 28.40, 5. Málnás 25.40 m.

Diszkoszvetésben DEAC részére: 1. Balla 30.20, 2. Nader 29.80, 3. Varga 29.60, 4. Rácz 29.25, 5. Mayer 29.10, 6. dr. Futó 26.90 — DGASE részére: 1. Hegedűs 31.80, 2. Kiss 28 — 3. Tóth 26.85, 4. Balla 23.28, 5. Molnár 24.90.

A válogató verseny mintaszerű megrendezése vitéz Hadházy Dezső egyetemi testnevelési tanár érdeme.

A debreceni ökölvívók miskolci sikere

Debrecen város válogatott ökölvívó együttese vasárnap Miskolcon lépett szorítóba, Miskolc legjobbjai ellen. Az utazás okozta fáradtság bizony megtörte a debrecenieket, de ennek ellenére 8:8 arányú előntelent értek el. Ez az eredmény annál is értékesebb, mert Darai, a debreceniek válogatott ökölvívója nem szerepelhetett Miskolcon a miskolciak ellen, mert Budapesten Kalteneckerrel, a BTK ökölvívójával kellett a Sportcsarnokban mérkőznie. — Részletes eredmények:

Légsúlyban Dobó (Debrecen) győz Sensák (Miskolc) ellen. A debreceni fiú mindhárom menetben fölényben volt s minden megérdemelt győzött. — Harmatsúlyban Székely (M.) győz Veres (D.) ellen. A jeles miskolci ökölvívó ellen Veres derekasan állt helyt. — Pehelysúlyban Mráz (M.) győz Barabás (D.) ellen. Döntetlen igazságosabb lett volna Lengyel (M.) győz Szűcs (D.) ellen, mert Szűcs sérülés miatt a

A debreceni ökölvívók miskolci sikere

Debrecen város válogatott ökölvívó együttese vasárnap Miskolcon lépett szorítóba, Miskolc legjobbjai ellen. Az utazás okozta fáradtság bizony megtörte a debrecenieket, de ennek ellenére 8:8 arányú előntelent értek el. Ez az eredmény annál is értékesebb, mert Darai, a debreceniek válogatott ökölvívója nem szerepelhetett Miskolcon a miskolciak ellen, mert Budapesten Kalteneckerrel, a BTK ökölvívójával kellett a Sportcsarnokban mérkőznie. — Részletes eredmények:

Légsúlyban Dobó (Debrecen) győz Sensák (Miskolc) ellen. A debreceni fiú mindhárom menetben fölényben volt s minden megérdemelt győzött. — Harmatsúlyban Székely (M.) győz Veres (D.) ellen. A jeles miskolci ökölvívó ellen Veres derekasan állt helyt. — Pehelysúlyban Mráz (M.) győz Barabás (D.) ellen. Döntetlen igazságosabb lett volna Lengyel (M.) győz Szűcs (D.) ellen, mert Szűcs sérülés miatt a

A debreceni ökölvívók miskolci sikere

Debrecen város válogatott ökölvívó együttese vasárnap Miskolcon lépett szorítóba, Miskolc legjobbjai ellen. Az utazás okozta fáradtság bizony megtörte a debrecenieket, de ennek ellenére 8:8 arányú előntelent értek el. Ez az eredmény annál is értékesebb, mert Darai, a debreceniek válogatott ökölvívója nem szerepelhetett Miskolcon a miskolciak ellen, mert Budapesten Kalteneckerrel, a BTK ökölvívójával kellett a Sportcsarnokban mérkőznie. — Részletes eredmények:

Légsúlyban Dobó (Debrecen) győz Sensák (Miskolc) ellen. A debreceni fiú mindhárom menetben fölényben volt s minden megérdemelt győzött. — Harmatsúlyban Székely (M.) győz Veres (D.) ellen. A jeles miskolci ökölvívó ellen Veres derekasan állt helyt. — Pehelysúlyban Mráz (M.) győz Barabás (D.) ellen. Döntetlen igazságosabb lett volna Lengyel (M.) győz Szűcs (D.) ellen, mert Szűcs sérülés miatt a

masodik menetben feladja a küzdelmet. — Könyvsúlyban Vécsi (D.) az első menetben kiüti Bakot (M.) Vécsi remekül küzdött, győzelme megérdemelt. — Váltósúlyban Daróczy (D.) a II. menetben kiütésel győz Tóth I. (M.) ellen. Az első mentben háromszor ingatja meg ellenfelét a debreceni Daróczy, míg a második menete elején hatalmas horogütéssel „végez vele”. — Középsúlyban Eperjessy (D.) az első menetben kiüti Harkányit (M.) Eperjessy nem sokat gondolkodott, hamar elintézte ellenfelét. — Félnehézsúlyban Szloszárscsik (M.) pontozással győz Farkas (D.) ellen. A nap legszebb küzdelme, Farkas

remekül küzdött, győzelmet érdemelt volna. — A debreceni ökölvívókat Bartha Károly szövetségi edző és kapitány vezette Miskolcra, valamint ő készítette elő a mérkőzésre. — Bartha Károly sikeres munkát végzett eddig is. — A kerületi szabadfogású és görögromai birkozó csapatbajnokság küzdelmeit nagy érdeklődés előzi meg. A versenyt 24-én délelőtt 11 órakor rendezik meg a DTE tornacsarnokában, melynek vezetősége a nagy érdeklődésre való tekintettel mindent elkövet a férőhelyek biztosítására vonatkozólag. Az induló debreceni csapatban ott fogjuk látni majd Tarany József válogatott nehézsúlyú bajnokot aki az idén nyerte súlycsoportjában a 45-ik bajnokságot. A fiatal gárda országos bajnokokat verő ver-

senyázit, Gedeant, Németyt, Mihályt I.-et és Mihályt II.-t, Antalt, Juhászt, Szabót, Nagyt és a többieket. Sípis a DVSC fiatal tehetséges birkozója azért nem indulhat, mert leltárja május 9-én jár csak le. A DVSC együttesétől keletre b... got várunk. — **Megalakult a DVSC-közép.** Ertesülésünk szerint a DVSC-közép az egyetemi ifjúság körében megalakult és a vasárnapi Szolnok elleni mérkőzésen mutatkozik majd be. — **Erdekes sporthírek.** A magyar kézilabda válogatott Bazelben a svájci együttestől 8:6 arányban vereséget szenvedett. — A finnek meghívták a magyar tornászokat hatos tornászcsapatversenyre. A

versenyt valószínűleg december 19-én tartják meg Finnországban. — Budapest férfi tornászajnokságát Pataki a VII. kerület kiváló tornásza nyerte meg. — Meghívják Budapestre a svájci, svéd és finn törvívó válogatottat. A versenyt januárban rendezik meg Nagy Béla 35.700 csúcset állított fel a motorvezetés futamban. A birkozócsapatbajnokság során a WMTK 5:2-re legyőzte a BVSC csapatát. — Fekete legyőzte Karakit a kerékpáros hegybajnokságban. — Kapusy János UTE győzött az 50 kilométeres gyaloglóbajnokságban. — A KAC visszavonja a Kéri-ügyben be-

adott fellebbezését. Kéri tehát már a Ferencvárosnak tekintendő. — Az NB II négy csoportjában négy vidéki vezet, a Kaposvári AC, a Nagybányai SE, az Ungvári AC és a Szegedi TK. — A Vienna kiverte a Schalket a Tschammer Kupából. — Az NB I-ben két olyan csapat van, amelynek még nincs háromgólos csatára, ez a két csapat a Ferencváros és a DVSC. — A műjépgyűlés november első napjában megnyitja kapuit a jég hódolói előtt. — Bodosi dr minden idők legjobb magyar magasugrója 185 centimétert ugrott Pécsen a harmas kerületközi atletikai versenyen.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZO 54

GALOCSY legregibb magannyomozó megfigyelési, nyomozási, vizsgálati, eredményes, sok. Zoldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72. 34 1576 12 3

JANOSY magannyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 11. Telefon: 23-78. 34 764 11. 9

KOSZTOLANCSY magannyomozó irodája, bizalmasan megfigyel, s nyomoz. Lorantffy u. 19. —1519 10. 31.

ALKALMAZÁSI NYER FERFI VEGYES

HETEST azonnali beépítésre felvezek. Erzsébet u. 28. 2-312

JOMAGAVISELETŰ erős fiút, vagy idősebb férfit állandó munkára felvezek. Csapó u. 67. 2-309

SZEMETES székérhez csengős fiú felvétetik. — Szent Anna u. 5. utolsó üzletben. 2-376

MEGBIZHATÓ ügyes kifutófiút azonnal felvezek Bory frőgépállalat. Piac u. 72. 2-1725

NYUGDLJAST raktár kezelőnek felvezek a Páll söröző. 2-1734

MINDENES fiúkat felvezek a Pál söröző. 2-1732

GAZDASÁGI ALLÁS FERFI (26)

SZESZGYÁRI gazdaságba keresünk stabil vizsgázott gépészt azonnali belépéssel. Ajánlat: Nyírábrányi gazdaság, Nyírábrány. Pozsgai intéző. 26-279

A VÁROSBAN jártas kocsis, fejni tudó kondást felvezek a Páll söröző. 26-1735

HÁZMESTERI ALLÁS FERFI (29)

HÁZMESTER felvétetik, Tengerész u. 2. 29-384

IRODAI FERFI (32)

GAZDASÁGBA irodai gyakornokot keresünk, aki a számadások vezetésében is jártas. Ajánlatok Nyírábrányi gazdaság, Pozsgai intéző címre kértetnek. 32-278

IPARI FERFI (33)

GYÁRÜZEM asztalosmunkában jártas segédmunkást keres azonnali belépésre. Cím a kiadóban. vv. 33-904

ASZTALOSGÉPÉDET azonnali belépésre felvezek, Erzsébet u. 28. 33-311

EGY szabóságédet, nagy munkást és egy kézimunkást felvezek Juhász úrszabó, Piac u. 58. 33-377

SÜTŐDEBE kihordó és egy tanuló felvétetik. — Csemete u. 20. 33-1731

VILLANYSZERELŐSEGÉD AZONNAL FELVÉTEK.

Földvári, Hunyadi u. 1. 33-389

NAGYMUNKÁS és kis-munkás felvétetik, Kiss úrszabó Alföldi palota. 33-381

FERFISZABÓ segéd nagymunkához felvétetik, Zombor, Széchenyi u. 5. sz. 33-1737

KIFUTÓ FIU (49)

KIFUTÓFIUT felvezek Török festéküzlet. Cegléd u. 20. 49-1707

KIFUTÓFIU felvétetik, Arany Bika gőzfürdőben. 49-392

KIFUTÓT, fiatalit keresek, Lukács, Piac u. 41. 49-382

KIFUTÓFIUT felvezek 14-16 éves Györiné fűszerüzlet, Poroszlav út 53. sz. 49-369

KERÉKPÁROZNI tudó kifutó felvétetik, Varga rövidárú nagykereskedésben, Simonffy u. 2. 49-1739

ALKALMAZÁSI NYER NO VEGYES (4)

GYERMEK gondozónőt „vakorlattal bírót, keresek. Széchenyi u. 69 B. vv. 4-62

RENDES fiatal leány gyermek mellé kószni nélkül eljére felvétetik, Frank, Piac u. 43 III. 12. sz. 4-364

SFOGORVOSI rendelőbe kisegítőnek fiatal leányt felvezek, Weisz Endre dr. Svetits bérház. 4-362

IRODAI NO (34)

FELIRÓNÓKET felvezek a Páll söröző. 34-1733

DELUTANRA kisegítő gyors- és gépirónót keresek, keresztnyit, Lukács, Piac u. 41. 34-383

IPARI NO (35)

FIATAL fodrász segédleányt azonnal felvezek, Bíró Gyula fodrászmester, Hatvan u. 15. 35-303

ÖNÁLLÓAN dolgozó varrónőket és kizilányt felvezek Grünfeldszalon, Piac u. 58. 35-378

VARRODÁBA segédleányokat, tanuló felvezek, Drapp szövet ruha eladó, Piac u. 46. Sövényi, 35-1727

ÖNÁLLÓAN dolgozó segédleányt és tanuló felvezek, Kalapipar, Széchenyi u. 7. 35-1723

KÉZILÁNY férfiszabóságba felvétetik, Zombor, Széchenyi u. 5. 35-1736

VARROLÁNYOK felvétetnek, lehet árja is, Balázs, Kossuth u. 58. 35-368

HÖLGYFODRÁSZ segédleányt azonnali belépésre felvezek Pelles fodrászszalon, iparkamara épület. 35-1741

KIFUTÓ LEÁNY (47)

KIFUTÓLEÁNY, vagy fiú felvétetik, Vass zsák üzlet, Piac u. 6. 47-361

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MINDENES (30)

JÓL FŐZŐ mindenest keresek eljére, Eötvös u. 1. Lebovits. 30-1722

SAKÁCSNO (60)

ELSŐRENDE szakácsnő félnapra ajánkozik, Mester u. 29. pince. 59-360

BEJÁRÓNO (8)

BEJÁRÓNÓT azonnal felvezek Vörösmarty u. 19. sz. 8-375

BEJÁRÓNO azonnal felvétetik, Lázár Lujza fűzőszalon, Arany János u. 6. sz. 8-371

ALKALMAZÁSI KERES NO (3)

RENDES fiatal asszony bejárni elmenne, reggel fél 8-tól, délután 3-ig. Bodnár Imréné, Bundi u. 10. sz. 3-349

FIATAL lány, magános úrhoz eljére házvezető nőnek elhelyezkedne. — Ajánlatot a kiadóba kérem. „Magános” jellegre. 3-1721

ÜZLETI AJANLATI 67

ÉRTÉKES vásznaiból, selymeiből takarekosan szabjunk, varrjuk, nimezzük agyemlőt, tehermentőt, luggonyt. Megrendelőink anyagait külön bebiztosítottuk Favorit, Csapó u. 24. 67 573 12. 31

GYONYOROK kabatok, s kószitűmök pontosan készülnék „Tudi” divatszalonban. Rákoczi u. 11. 67-1783 11. 1.

KÖLCSÖNZOK, veszek pórszövet, gramofont. — Kerékpárosoknak ajánlok: dinamótejet, eimilámpát, hátfényt, sarhanót, pumpát, csontolajat, Soltész, Kálvin-tér 2. 67-144 10. 31

SZÖRME bundákat ja vitok alakitok testek veszek, eladok. Köváry szucsimester, püspöki pa lota 1. 31. 67-593 11. 31

HASZNALT órákat veszek, javitok, eladok. — Schiffmann Vendég u. 7. sz. kisállomásnál. 67-1792 1. 3

LEGOLCSÓBBAN test, tisztít, Weisz keimfestő Arany János u. 29. sz. keresztpüület. 1900 vv

CLANÓZ, vizsgálat, zsi zsektelenít felelősség g. Kiss, Méltusztér 7. Telefon: 14-30 (veres templomnál). 67-606 11. 4.

TÖRÖTT gramofon lemezért 3- P-t fizetek, Villanykörtécserre 30 f., Bíró, Hunyadi u. 22. 67-33 11. 20

RÁDIÓAMATŐRÖK,

levő közép méretű divány eladó, Cím a kiadóban. 9-386

HALO és konyhaberendezések, legújabb kivitelben állandóan rak taron. Ujfalussyánál, — Bethlen u. 56. 9-783 10. 22

NINCSEN fényes kirkatunk, bútor olcsón adunk, Piac u. 71. szám, ulvarban. Brilline 9-1484 1. 8.

SZÉP bútor akar vásárolni? Számítását Lőcsei bútorüzletében megtalálja. Eötvös 66. 9-886 11. 30

HASZNALT bútorokat irodaberendezést, wert heimkasszát és üzletberendezést magas áron veszek, Verő, Csapó u. 10. szám. 9-737 11. 13.

TELJES lakásberendezés, börgarnitúra, réz-ágyak, mahagóni szekrények, íróasztal konyha bútor, ágynemű, férfi ruhák eladók. Péterfia u. 51. keresztpüület. 9-380

FÉNYEZETT keményíróasztal és tálaló eladó. Meszena u. 7. 9-353

ATADÓ ÜZLET, VENDEGLŐ (6)

ATADÓ 40 éve fennálló jófogalmú fűszerüzlet, korlátolt italmérséssel, megtehető. Cím a kiadóban. 6-352

ARANYA 1. ezüstöt bronzsárga ezüst napi ártan veszek. Szelecsenyl. Sas u. 2. 19 495 11. 21

ARANYA 1. ezüstneműt ékszereket, napi áron veszek lakacs Sandorne Piac u. 66. 19 1872 11. 11

OKTATÁS (56)

NÉMET anyanyelvű, franciául is beszélő érett segített leány, gyermekek oktatását vállalja. Megkeresések „K 9832 B” jellegre. 56-357

AUTÓ MOTOR, KERÉKPÁR, GEP (7)

VARRÓGÉP, jókarban levő eladó. Árpád-tér 10. fodrászüzlet. 7-363

SZÁZAS Szaksz motort veszek gumik nélküli, Huszti László, Attila-tér 7. sz. 7-1747

HANGSZER (28)

ZONGORA nangoiási munkát ritmó képzett seggei vallások Vargyas Nap u. 17. vidéken is. 28 824 5. 3

ZONGORA, becsi remek hangú, kitudó fatüleléses kályha eladó, Hadik utca 20. Egyetemi sporttelepnél. 28-vv

PRIMA zongora bérbéadó, Hálószerbútor eladó Széchenyi u. 44. 288-356

BÜTOR (9)

FIGYELEM! SAJÁTKÉSZÍTMÉNYŰ konyhaberendezések festett hálók, kombinált szekrények raktáron. — Arany János u. 1., udvarban. 9-645. 11. 29

JÓÁLLAPOTBAN

ELVESZETT fekete he-rélt ló, aki tud róla je-lentse, Tengerész u. 2. telefon: 14-08 Jutalom-ban részesül. 13-385

VEGYES (68)

SZŐLŐMAGOT veszek. B-les nélküli női szür-ke bunda eladó. Csapó u. 88. illatszertár. 68-134

BOROSHORDÓT kölesön adok borért. — Cegléd u. 18. 68-1730

FALBA építhető wert-heimkasszát keres házi-asszonyképző iskola. Te-telefon: 13-12. 68-1745

KÁLYHA (46)

CSEREKÁLYHA mo-derne, kandalószerű alig használt, hibátlan, úri lakásba való, nagy szoba fűtésére alkal-mas, 5x2,5x9 csempés, vegyes tüzelésű eladó. Domokos Lajos utca 6. sz. v. v. 46-100

KALOR kályha jó álla-potban eladó. Böször-ményi út 23. fodrász-üzlet. 46-348

GÁZ radiátor eladó. — Baltazar Dezső u. 5. 46-1726

HASZNALT RUHA, CIPŐ (69)

ELADÓ 12-15 éves leánynak gyönyörűen himzett bárány lengyel-bunda, fekete férfi bun-da, egy pár 39-es zöld cipő. Kígyó u. 188. 69-307

ELADÓK szép női kosz-tűmök, férfi öltöny és felöltő, középtermetűre. Megtekinthető Mester u. 3. sz. fodrászüzlet. 63-298

EXTRA önkéntes, vagy tisztí zubbonyt veszek, sürgősen. Telefon: 30-37. 69-374

SZÜRKE női bunda, gö-tétkék szövétruha, bábí kezeslábas, asztalok el-adók. Bethlen u. 42. 69-390

FÉHÉR ágyhúzat, férfi zakó eladó. Simonffy u. 9. sz. 69-1740

FÉRFIÖLTÖNY alig-használt, finom minőség középalkar eladó. fű-szerüzletben Telegi u. 73. 69-365

ÁTMENETI kabát el-adó, Rákóczy u. 9. szám kapualatt. 69-1744

KEKI kamgárn zubbony, köppenyanyag ér-kezett. Használt egyen-ruhák eladók Borovszky szabóságban, Csapó u. 98. sz. 69-1743

INGÓSÁG VÉTEL VEGYES (37)

HASZNALT CSŐ-ÖLMOT vesz **LAPUNK NYOM-DAJA** József kir. hg-u. 1. Bika bérház

ELVESZETT (13) zöld bársony, IV. éves gazdaszappkámát. Be-csületes megtaláló adja be a kiadóhivatálba. 13-273

KÉREM azon sofőr urat aki vasárnap este a Drexler cukrászdából té vedésből a cigarettatár-cámát magának ismer-te, hozza vissza. A tu-lajdonosa érte íött. 13-379

JÓÁLLAPOTBAN

ELVESZETT fekete he-rélt ló, aki tud róla je-lentse, Tengerész u. 2. telefon: 14-08 Jutalom-ban részesül. 13-385

INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)

SZÉP fikusz, filodend-ronok, név-és születes-napokra igen alkalmas ajándék, még kaphatók. Hatvan u. 24. 36-1777

CUKRÁSZ kemence, két sütős, prima állapotban eladó, Katona Imre cuk-rász, Csapó u. 68. 36-289

ELADÓ egy 100 literes, csavaros káposztáshordó és egy ístház, 40 literes vasbográccsal, Eötvös u. 53. szám. 36-354

GAZDASÁGI ESZKÖZ

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, koscsik székerek alkat-rezek állandóan raktáron. Árúsit, becserél, vasárol, vitéz Nagy János, Hat-van u. 41. telefon: 26-19. 24-1811 12. 4

BOROSHORDÓ erős háromszáz literes eladó. Széchenyi u. 29. 24-1723

BOROSHORDÓK, gáz-rezszó, eladó. Bundi u. 2. 24-1729

EGY jókarban levő stráfszeker lóval, szer-zéssel sűrűgősen eladó. Értekezni: Oláh Károly u. 24. 24-370

ELADÓ HAZ (17)

KÉTSZOBÁS lakás, 100 négyszögöl, elköltözés miatt eladó. 17-282

ELADÓ HÁZHELY (16)

ELADÓ a Böszörményi úti gazdasági iskolával szemben 1600 négyszög-öles telek. Érdeklődni lehet dr. Dózségi ügy-védnél, Ferenc József út 81. sz. 16-1724

FÖLDBERLET (23)

BÉRBEADÓ 5 és fél hold föld, Nagycserén. Értekezni: Meszena u. 23. sz. 23-372

ELADÓ ALLATOR 14

VERFRISSTIESRE tenyész faj bakkecskék és jerek eladók. Ke-resztesi utca 12. 14-167

MANGALICA sertés, 10 hónapos, 2 darab eladó. Olajútó 73. Tökésné. 14-373

NEGYPHONAPOS ma-lacok darabonként el-adók. Cím a kiadóban. 14-393

ANGORA nyulak, belga süldők, anyák, bakok, tengeri csutka eladó. Urrétje u. 52. Nyulás. 14-388

Szerkesztőtestület: PÁLFI JÓZSEF

Kiadási hely: IFJ. SZICETHY GYULA főszerkesztő h. igazgató Kiadja és nyomja a TISZANTULI KÖNYV-ES LAPKIADÓ RT. Műszaki vezető: SZICETHY KAROLY